แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูป
กิจการพระพุทธศาสนา ๒๕๖๐-๒๕๖๔

“การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ”

โดย **พระราชวรเมธี, ดร.** และคณะ

แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูป
กิจการพระพุทธศาสนา ๒๕๖๐-๒๕๖๔
“การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ”

โดย **พระราชวรเมธี, ดร.** และคณะ

แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ๒๕๖๐-๒๕๖๔
“การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ”

ที่ปรึกษา

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์
สมเด็จพระพุฒาจารย์
พระพรหมวชิรญาณ
พระวิสุทธิวงศาจารย์
พระพรหมจริยาจารย์
พระพรหมมุนี
พระพรหมโมลี
พระพรหมบัณฑิต
พ.ต.ท. พงศ์พร พราหมณ์เสน่ห์

บรรณาธิการ

พระราชวรเมธี

กองบรรณาธิการ

พระเทพสุวรรณเมธี
พระราชเมธี
พระราชสารเวที
พระโสภณพัฒนบัณฑิต
พระปริยัติวรานุกูล
พระครูพรหมเขตคณารักษ์
พระครูพิศาลสรวุฒิ
พระมหาสาธิต สาธิโต
พระมหาเอก เมธิกญาโณ
นายบุญเชิด กิตติธรางกูร
นายธีรเสฏฐ์ ศิรธนานนท์
นางนงลักษณ์ ไชยเสโน
พระเทพปริยัติโมลี
พระราชวรมุนี
พระมงคลวชิรากร
พระศรีธรรมภาณี
พระครูโสภณพุทธศาสตร์
พระครูสิริสารบัณฑิต
พระมหาวิจิตร กลฺยาณจิตฺโต
พระมหาสุเทพ สุปัญฑิโต
พระมหาศิริชัย สิรินฺทญาโณ
นายชัยวัฒน์ สุยะหลาน
นายขวัญตระกูล พรหมเสนา
นางสาวสายพิรุณ เพิ่มพูล

คำนิยม

พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นจากการตรัสรู้อริยสัจธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเมื่อตรัสรู้แล้ว พระพุทธองค์ได้นำพระธรรมนั้น มาประกาศ มาเผยแผ่ จนมีผู้เข้ามายอมรับ นับถือรับคำสอนไปปฏิบัติ เป็นพุทธบริษัท ๔ ที่เข้มแข็ง มั่นคงจนถึงปัจจุบัน การที่พระพุทธศาสนาเจริญมั่นคงสืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้ เพราะอาศัยศาสนทายาท คือ พระภิกษุสงฆ์ เป็นผู้นำ อุบาสกอุบาสิกา เป็นผู้ให้การสนับสนุน

กล่าวโดยเฉพาะพระภิกษุสงฆ์ย่อมมีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นศูนย์รวมทางจิตใจของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ถ้าหากประพฤติดี ปฏิบัติชอบก็จะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสของญาติโยม พุทธบริษัททั้งหลายที่เลื่อมใสแล้วก็จะเลื่อมใสยิ่งขึ้นไป ก็จะช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง

อีกบทบาทหนึ่งที่สำคัญของพระสงฆ์ คือ การเผยแผ่ ซึ่งมี ๒ ประการ คือ

๑) การเผยแผ่ด้านปริยัติ

๒) การเผยแผ่ด้านการปฏิบัติ

ด้านปริยัติ พระสงฆ์ต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความแตกฉานยิ่งๆ ขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจในพระธรรมคำสอน และปรับใช้ให้ทันสมัยกับยุคปัจจุบัน อบรมสั่งสอนญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายให้เข้าใจในหลักพุทธธรรม นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ด้านปฏิบัติ เป็นสิ่งที่พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญ เพราะสามารถนำพุทธบริษัทให้เข้าสู่เป้าหมายสุดท้ายแห่งคำสอนของพระพุทธองค์ได้ แต่การนำพาพุทธบริษัทให้รู้แจ้งในพระสัทธรรมนั้น พระสงฆ์ในฐานะผู้เผยแผ่ ต้องผ่านการฝึกการอบรมตนเอง จนเชี่ยวชาญ ชำนาญ จึงจะสามารถนำไปความรู้และประสบการณ์ที่มีไปเผยแพร่ เทศนา สั่งสอน นำปฏิบัติแก่พุทธศาสนิกชนทั้งหลายได้

แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ฉบับนี้จะเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นเอกภาพ สร้างความมั่นคงสถาพรแห่งพระพุทธศาสนาสืบไป

ขอพลังแห่งกุศลเจตนาของทุกท่านที่ตั้งใจสนองงานพระพุทธศาสนา จงบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และกุศลจริยาสัมมาปฏิบัติทั้งปวง จงเป็นเกราะป้องกันทุกท่านจากอุปัทวันตรายทั้งปวง เจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ตลอดทั้งปฏิภาณ ธรรมสารสมบัติ เจริญร่มเย็นในธรรมแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดการเป็นนิตย์ เทอญ

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์

(สมเด็จพระพุทธชินวงศ์, ศ.พิเศษ ดร.)
เจ้าคณะใหญ่หนกลาง
ประธานคณะกรรมการฝ่ายเผยแผ่
ประธานคณะกรรมการพัฒนาพุทธมณฑลฯ

คำนิยม

พระพุทธศาสนาดำรงคงมั่นมากว่า ๒,๖๐๐ ปี นั่นเพราะความศรัทธามั่นคงของพุทธบริษัท ๔ ที่ช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ศึกษาหลักธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระชินวรสัมมาสัมพุทธเจ้า จนมีความรู้ความเข้าใจแตกฉาน นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ดีงาม

เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่สั่นคลอนศรัทธาในพระพุทธศาสนา เหล่าพุทธบริษัทก็จะช่วยกันพิจารณาหาทางแก้ไขปรับปรุง เพื่อความมั่นคงสถาพรของพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาประจำชาติไทย และเป็นสมบัติของปวงชนชาวไทยตั้งแต่บรรพกาล ก่อให้เกิดการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปองค์กรสงฆ์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของประเทศไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน

เป้าหมายของการปฏิรูปครั้งนี้เพื่อสร้างความเข้มแข็งมั่นคงขององค์กรศาสนาโดยพระภิกษุสงฆ์ให้เป็นศาสนบุคคลที่พึงประสงค์ของพระพุทธศาสนา กล่าวคือ

๑) เป็นครูอุปัชฌาย์อาจารย์ที่ล้ำเลิศของศิษย์

๒) เป็นมิ่งมิตรมหามงคลของชาวบ้าน

๓) เป็นปราการสร้างความสมัครสมานสามัคคีของคนในชาติ

๔) เป็นศาสนทายาทที่เหนือคำบรรยาย

๕) เป็นแบบแผนสำหรับผู้ใหญ่ในการบริจาคช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

๖) เป็นผู้ควรแก่การขนานนามว่า “อภิปูชนียบุคคล”

ในนามของประธานคณะกรรมการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาฝ่ายปกครอง ซึ่งรับหน้าที่กำกับดูแล สนับสนุนการจัดการบริหารเจ้าคณะพระสังฆาธิการโดยส่วนรวม ให้มีความรู้ ความสามารถในการปกครองดูแลทรัพยากรของวัดและพระศาสนา พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการสร้างศาสนทายาท โดยมีพระธรรมวินัย กฎระเบียบ กฎหมายและจารีตประเพณีเป็นหลัก

จึงขออนุโมทนาชื่นชมความทุ่มเทตั้งใจของคณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาทุกรูปทุกท่านทุกภาคส่วนมา ณ โอกาสนี้ ขอให้การดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่กิจการพระศาสนาโดยส่วนรวมในครั้งนี้ จงเป็นไปด้วยความราบรื่นและสัมฤทธิผลทุกประการเทอญ

(สมเด็จพระพุฒาจารย์)
เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก
ประธานคณะกรรมการฝ่ายปกครอง

คำนิยม

แผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา เป็นทิศทางในการปฏิบัติตามพันธกิจและภารกิจ (Mission) ให้สัมฤทธิผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ขององค์การ (Corporate Goal) มหาเถรสมาคม ซึ่งเป็นองค์กรปกครองสูงสุดของคณะสงฆ์ไทย ได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของมหาเถรสมาคม เพื่อช่วยกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา โดยได้จัดทำขึ้นตามกรอบงานคณะสงฆ์ ๖ ด้าน + ๑ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การ อันเป็นผลผลิตทางความคิดร่วมกันของคณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชน ผ่านคณะกรรมการฯ กลั่นกรอง จัดระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมจากทั้ง ๔ ภาค โดยมีวิสัยทัศน์ร่วมกันว่า **"พุทธศาสตร์มั่นคง ดำรงศีลธรรม นำสังคมสู่สันติสุขอย่างยั่งยืน"** เป็นจุดหมายปลายทางที่คณะสงฆ์ต้องการไปให้ถึงในที่สุด

หนังสือ **"แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา : การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ"** ถือเป็นแผนที่ในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุตามเป้าประสงค์หลักขององค์การ และเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน เพื่อขับเคลื่อนกิจการงานคณะสงฆ์อย่างเป็นระบบ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นเอกภาพในทิศทางการพัฒนางานคณะสงฆ์ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อความมั่นคงสถาพรของพระพุทธศาสนา คงอยู่เป็นศูนย์รวมทางจิตใจ เป็นแนวทางแห่งการดำเนินชีวิต และเป็นมรดกแก่อนุชนรุ่นหลังนั้นสืบไป

ขออนุโมทนาต่อคณะทำงานทุกท่านที่ได้ทุ่มเทกำลังสติปัญญาความสามารถ จัดทำหนังสือ **"แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา : การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ"** เล่มนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ได้โปรดอภิบาลประทานพรให้คณะทำงานทุกท่าน จงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัยทั้ง ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ ธรรมสารสมบัติ ธนสารสมบัติ จงประสบสิ่งที่พึงปรารถนาสมดังมโนรถทุกประการเทอญ

(พระพรหมวชิรญาณ)
กรรมการมหาเถรสมาคม
ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์

คำนิยม

"จรถ ภิกฺขเว จาริกํ พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมฺปาย อตฺถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺสานํ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลาย จงเที่ยวจาริกไป เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ชนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย" นี่คืออุดมการณ์ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงประทานแก่พระสาวกชุดแรกที่ส่งไปประกาศพระศาสนา

ประโยชน์สุขแก่สังคม จึงเป็นเป้าหมายสูงสุดของการประกาศพระพุทธศาสนา โดยใช้หลักพุทธธรรมเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ กว่า ๒,๖๐๐ ปีที่ผ่านมา พระพุทธองค์ และพระสงฆ์สาวกใช้เมตตากรุณาเป็นตัวนำ มีความบริสุทธิ์ใจ และความอดทนเสียสละเป็นที่ตั้ง จึงสามารถนำพาพระศาสนามาจนถึงปัจจุบันได้ โดยอาศัยการปรับตัวให้เหมาะสมกับยุคสมัย ระบอบการปกครอง กฎหมาย และจารีตประเพณี โดยไม่ขัดแย้งกับพระธรรมวินัย จึงรักษาศรัทธาปสาทะมาได้จนตราบเท่าทุกวันนี้

ในปัจจุบัน พระสงฆ์และวัดวาอาราม เป็นที่จับตาของสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะคนบางกลุ่มได้พยายามชี้นำสังคมให้มองภาพพระสงฆ์ไปในทางลบ โดยอาศัยข้อมูลที่จริงบ้าง เท็จบ้าง มองอย่างบริสุทธิ์ใจบ้าง มองอย่างอคติบ้าง ทั้งหมดนั้น ย่อมเกิดผลกระทบต่อพระศาสนาโดยภาพรวม ดังนั้น **การปรับตัว หรือปฏิรูปกิจการต่างๆ ในทางพระศาสนา เพื่อลดจุดอ่อน และเสริมจุดแข็ง ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สังคมได้มองเห็นผลงานและคุณค่าของพระสงฆ์ และพระศาสนาได้มากขึ้น** อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงของพระศาสนา

ดังนั้น มหาเถรสมาคม เมื่อได้รับข้อเสนอประเด็นปัญหาต่างๆ จากสภาปฏิรูปแห่งชาติ จึงมีมติให้ตรวจสอบข้อมูลต่างๆ แล้วถือโอกาสปฏิรูปกิจการพระศาสนาด้านต่างๆ รวม ๖ ฝ่าย บวก ๑ คือ การปกครอง การศาสนศึกษา การเผยแผ่ การสาธารณูปการ ศึกษาสงเคราะห์ สาธารณสงเคราะห์ และพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพุทธศาสนาโลก โดยมีแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระศาสนาเป็นแกนกลาง จึงเป็นที่มาของการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการสื่อสารแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระศาสนาสู่การปฏิบัติ แก่คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ

แผนแม่บทต่างๆ ย่อมเป็นเหมือนแผนที่นำทาง คนที่เข้าใจแผนที่อย่างช่ำชอง แต่ไม่เคยเดินทางจริงก็ย่อมไม่สามารถไปถึงเป้าหมายตามแผนที่ได้ ฉันใด แผนงานหรือโครงการต่างๆ ก็เช่นเดียวกัน แม้จะดีมีประโยชน์อย่างไร หากไม่ถูกนำไปสู่การปฏิบัติ ก็ย่อมไร้ประโยชน์ สมดังพระพุทธดำรัสที่ตรัสเตือนพุทธบริษัทว่า **"ตุมฺเหหิ กิจฺจํ อาตปฺปํ อกฺขาตาโร ตถาคตา ความเพียร เธอทั้งหลายต้องทำเอง เราตถาคตเป็นเพียงแต่ผู้บอก"** แผนต่างๆ จึงจะมีผลได้เพราะการปฏิบัติ

ในการนี้ ต้องอาศัยความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจกัน ความตั้งใจจริง ไม่ท้อแท้ไม่หวาดหวั่นต่อปัญหาอุปสรรค และความเสียสละ ทั้งแรงกาย แรงใจ แรงสติปัญญา และแรงทรัพย์ จึงจะทำให้การปฏิรูปกิจการพระศาสนาในด้านต่างๆ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

ขออนุโมทนากับทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการปฏิรูปกิจการพระศาสนาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ พร้อมกันนี้ ขออำนวยพรให้ทุกท่านเจริญรุ่งเรืองในพระศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาพุทธเจ้าตลอดกาลเป็นนิตย์ เทอญ.

(พระวิสุทธิวงศาจารย์)
กรรมการมหาเถรสมาคม
เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ

คำนิยม

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่อยู่คู่กับประเทศไทยมาเป็นระยะเวลานาน ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศนับถือพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต เพราะหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามีลักษณะโดดเด่น คือ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ไม่เบียดเบียนทำร้ายซึ่งกันและกัน มุ่งเน้นการฝึกฝนอบรมตนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ไม่ว่าชาติใด ภาษาหรือศาสนาใด

กล่าวเฉพาะกรณีเหตุการณ์พระพุทธศาสนาในภาคใต้ ซึ่งมีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนาน อาจจะมีลักษณะเฉพาะทางสังคมพิเศษกว่าพระพุทธศาสนาในภาคอื่นเนื่องจากพระพุทธศาสนาในเขตภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศาสนา มากกว่าพื้นที่ใดในประเทศไทย พระสงฆ์ในพื้นที่เหล่านี้นอกจากจะต้องเผชิญกับปัญหาด้านการเผยแผ่แล้ว ยังต้องเผชิญกับปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตจากกลุ่มการก่อความไม่สงบ ความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ทำให้อัตราของผู้นับถือพระพุทธศาสนามีจำนวนลดลง แต่ถึงกระนั้น กำลังใจของพระสงฆ์ผู้เป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนยังคงเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว มั่นคง ในอันที่จะธำรงรักษาไว้ซึ่งพระพุทธศาสนาและเผยแผ่ให้ขจรขจายยิ่งขึ้นไป

แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานของเจ้าคณะพระสังฆาธิการในพื้นที่ ให้มีความมั่นใจในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นเอกภาพ สร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของพระพุทธศาสนาในพื้นที่ด้ามขวานของไทย เพื่อเป็นสมบัติสืบทอดสู่อนุชนรุ่นหลังตราบนานเท่านาน

ขออนุโมทนาในความอุตสาหะวิริยะของคณะทำงานทุกท่าน ที่สนองงานพระศาสนาโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ขอความตั้งใจในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาที่ทุกท่านหวังไว้จงประสบความสำเร็จดังมโนปณิธานจงทุกประการ เทอญ

(พระพรหมจริยาจารย์)
เจ้าคณะใหญ่หนใต้

คำนิยม

"ปฏิรูป" มีความหมายว่าทำให้สมควร ปรับปรุงให้เหมาะสม ความดำริของผู้มีกุศลเจตนาในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในประเทศไทย จึงเป็นที่น่าอนุโมทนา เพราะเสมอด้วยการรักษาพระบวรพุทธศาสนาให้ยั่งยืนนาน เป็นวิถีที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของคณะสงฆ์และยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ทั้งนี้ การสาธารณูปการซึ่งเกี่ยวข้องกับศาสนวัตถุและศาสนสมบัตินั้นนับเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของงานคณะสงฆ์ ซึ่งสมควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้เจริญมั่นคง หากงานด้านสาธารณูปการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็ย่อมอำนวยประโยชน์

ต่อการสืบทอดพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างราบรื่นจนบังเกิดสัมฤทธิผลสูงสุด แม้พันธกิจต่างๆ จะถูกวางแผนไว้อย่างต่อเนื่องนานถึง ๕ ปีบ้าง ถึง ๒๐ ปีบ้าง แต่แผนพัฒนาเหล่านั้นก็ล้วนแต่มุ่งไปในทิศทางเดียว คือเพื่อการทำหน้าที่ของพุทธบริษัทแต่ละหมู่เหล่า ในอันที่จะรักษาพระศาสนาของสมเด็จพระบรมศาสดาของพวกเราทุกรูปทุกคนให้จีรังยั่งยืนอยู่คู่โลกนี้ตราบกาลนาน ดังนั้นจึงขอให้ทุกท่านทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จงมีศรัทธาตั้งมั่นและมีอุตสาหวิริยภาพพร้อมมูลสำหรับรับการธุระทั้งปวงสืบไปอย่าได้เสื่อมถอย

ขออนุโมทนาในกุศลกิจซึ่งคณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา (คปพ.) ได้กระทำแล้วและจะกระทำต่อไป เพื่อสนองงานคณะสงฆ์ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน และขออำนวยพรให้ความปรารถนาอันดีงามของผู้มีมนัสเลื่อมใสมั่นคงในพระรัตนตรัย จงสัมฤทธิ์เป็นความรุ่งเรืองไพบูลย์ของพระบวรพุทธศาสนายิ่งๆ ขึ้นไป เทอญ.

(พระพรหมมุนี)
กรรมการมหาเถรสมาคม
ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณูปการ

คำนิยม

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาแห่งปัญญา เน้นการใช้หลักของเหตุผลในการดำเนินชีวิต พระพุทธองค์ไม่ทรงสั่งสอนให้เชื่อโดยขาดการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ แต่ให้ใช้ปัญญาพิจารณาโดยแยบคายก่อนจึงตัดสินใจ พระพุทธองค์ทรงแสดงธุระในศาสนาไว้ ๒ ประการ คือ ๑) คันถธุระ ได้แก่ การศึกษาเล่าเรียน ทรงจำ สั่งสอน พระพุทธพจน์ คือ พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์แก่ไวเนยสัตว์ และ ๒) วิปัสสนาธุระ ได้แก่ การพิจารณาความเสื่อมสิ้นไปแห่งสังขารธรรมทั้งหลาย แล้วเจริญวิปัสสนามีรูปนามเป็นอารมณ์อย่างต่อเนื่อง ไม่ขาดสาย จนสามารถบรรลุความสิ้นกิเลสได้

คันถะธุระ หรือ ปริยัติศาสนานี้ นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะต้องอาศัยสติปัญญา ความวิริยะอุตสาหะในการทรงจำไว้ เพื่อเป็นหลักคำสอนให้แก่อนุชนรุ่นต่อๆไป ใช้เป็นหลักในการพัฒนาชีวิตให้ประเสริฐที่สุด โดยมีพระสงฆ์ผู้ได้รับการอบรมสั่งสอนจากครูอาจารย์ ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนแก่รุ่นต่อๆมา ในอดีต พระสงฆ์เป็นผู้นำในการพัฒนาทางจิตใจและทางปัญญาของชุมชน และวัดก็เป็นศูนย์กลางการศึกษาของประชาชน โดยมีพระสงฆ์เป็นครูอาจารย์ ศิลปวัฒนธรรมด้านต่างๆ พัฒนาขึ้นในวัด หรือออกไปจาก วัด เมื่อไปอยู่ในชุมชนก็ได้ใช้ความรู้ หลักธรรมวินัยและความรู้วิชาการอื่นที่ได้ศึกษาจากวัดนั้นเป็นเครื่องนำครอบครัวและชุมชน ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพการงานให้เจริญก้าวหน้าและอยู่ร่วมกันด้วยดี มีความร่มเย็นเป็นสุขตามควรแก่ความประพฤติปฏิบัติ

ต่อมาเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป วัฒนธรรมจากประเทศตะวันตกแพร่หลายเข้ามา และระบบการต่างๆ แบบตะวันตกได้รับการสถาปนาเป็นหลักของบ้านเมือง แนวทางการพัฒนาก็เปลี่ยนแปลงไป วัดเหินห่างออกไปจากกระบวนการพัฒนาตามลำดับ แต่เมื่อแนวโน้มของการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอีกโดยหันมาเน้นการพัฒนาจิตใจ และการพัฒนาตัวคนมากขึ้น ก็เป็นโอกาสที่วัดและพระสงฆ์หรือพระพุทธศาสนาทั้งหมด จะได้รื้อฟื้นบทบาทในการพัฒนา และบทบาทของผู้นำการพัฒนาขึ้นใหม่ โดยปรับตัว ปรับวิธีการ และปรับบทบาทนั้นให้เข้ากับสภาพปัจจุบัน

แม้ว่าวิทยาการทางโลกจะมีมากมายหลายแขนงเพียงใดก็ตาม แต่สำหรับพระพุทธศาสนา การให้ความสำคัญกับการศึกษาพระปริยัติธรรมทั้งแผนกนักธรรม แผนกบาลี ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นหัวใจของการศึกษาคณะสงฆ์ เพราะเป็นหลักที่จะธำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้ดำรงมั่นคงต่อไปได้ตราบนานเท่านาน

การศาสนศึกษาที่ดำเนินตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ที่มหาเถรสมาคมให้ความเห็นชอบ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการศึกษา ทำให้พระพุทธศาสนามั่นคงแข็งแรงยิ่งขึ้น

ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และกุศลบุญราศีทั้งหลายที่คณะทำงานทุกท่านได้ตั้งใจทำงานเพื่อพระศาสนา จงอำนวยพรให้ทุกท่านเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย ปรารถนาสิ่งใดก็ขอให้สมความปรารถนา เจริญรุ่งเรืองในร่มธรรมแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดกาลนาน

(พระพรหมโมลี)
กรรมการมหาเถรสมาคม
ประธานคณะกรรมการฝ่ายศาสนศึกษา

คำนิยม

การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาเริ่มเป็นกระแสที่ได้รับความสนใจของคนทั่วไปโดยเฉพาะในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา "กระแสการปฏิรูป" เป็นคำที่ถูกนำมาใช้กับทุกองค์กร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ไม่เว้นแม้กระทั่งวงการพระพุทธศาสนา

รัฐบาล โดยคณะรัฐมนตรี แม้จะมีอำนาจเต็มในการจะปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา แต่เรื่องศาสนจักรก็ต้องให้ฝ่ายศาสนจักร ซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องเป็นผู้จัดการดูแล จึงได้ถวายเรื่องนี้ให้เป็นความรับผิดชอบของมหาเถรสมาคม เพื่อหาแนวทางในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องเหมาะสม ตามพระธรรมวินัย กฎหมายบ้านเมือง และจารีตประเพณีที่ปฏิบัติสืบกันมา

มหาเถรสมาคม จึงได้มอบหมายกรรมการมหาเถรสมาคม ๓ รูป เป็นผู้แทนพร้อมคณะทำงานได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากคณะสงฆ์ทั่วประเทศ พร้อมทั้งองค์กรทางพระพุทธศาสนา ร่วมกันเสนอแนวทางในการพลิกวิกฤตศรัทธาครั้งนี้ ไปสู่ความมั่นคงทางพระพุทธศาสนาที่ทุกคนต้องการอยากรู้อยากเห็น อยากให้เป็น โดยอาศัยพันธกิจของคณะสงฆ์ ๖ ด้าน เป็นกรอบการพิจารณาเสนอความคิดเห็นแล้วนำมาวิเคราะห์ จัดทำเป็น "แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา" โดยมหาเถรสมาคมให้ความเห็นชอบ และคณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบตามที่มหาเถรสมาคมเสนอ

จะเห็นได้ว่า แผนยุทธศาสตร์ ฉบับนี้ ทุกท่านในฐานะผู้ปฏิบัติได้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการตั้งแต่ต้น เพียงแต่ยังไม่ได้จัดทำให้เป็นระบบเท่านั้น แต่เมื่อสำเร็จแล้วก็เป็นแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะคนใช้แผนต้องเป็นคนทำแผนด้วยตนเอง

แต่แผนจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าผู้ปฏิบัติได้ลงมือทำอย่างจริงจังหรือไม่ ถึงแผนดี แต่ไม่มีความเข้าใจ ไม่นำไปใช้ก็เหมือนกับมียาวิเศษอยู่กับตัว แต่ไม่กิน โรคที่เป็นอยู่ก็ไม่มีทางหายขาดได้

นับว่าเป็นโอกาสทองของทุกท่านที่จะได้ชื่อว่า เป็นผู้มีส่วนในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้วยตนเอง เพราะครั้งนี้ เป็นครั้งแรกที่มหาเถรสมาคมได้กระจายอำนาจการทำงานไปสู่ทุกภาคส่วน ฉะนั้นเราต้องเริ่มต้นจากการปฏิรูปตนเองก่อน เพื่อพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส เปลี่ยนวินาศเป็นวัฒนา นำปัญหาไปเป็นบทเรียน

ขออนุโมทนาในกุศลเจตนาของคณะกรรมการทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ และขอให้การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาที่ทุกท่านคาดหวัง จงบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเจตนาปรารถทุกประการ

(พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.)
กรรมการมหาเถรสมาคม
ประธานคณะกรรมการฝ่ายศึกษาสงเคราะห์

คำนิยม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานสนองงานคณะสงฆ์ และรัฐ โดยมีหน้าที่ทำนุบำรุง ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ให้การอุปถัมภ์คุ้มครองและส่งเสริมพัฒนางานพระพุทธศาสนาพร้อมทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางด้านศาสนา เมื่อประเด็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิรูป ถูกยกขึ้นมาเป็นเรื่องเร่งด่วนของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในองค์กรภาครัฐ เอกชน และองค์กรศาสนา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงต้องทำหน้าที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปไปพร้อมๆ กัน โดยในส่วนของพระพุทธศาสนา ได้พยายามผูกโยงกับแนวคิดหลักปฏิบัติที่สำคัญๆ เพื่อให้เป็นกลไกและเงื่อนไขที่จะช่วยขับเคลื่อนให้เกิดผล ในทางปฏิบัติได้จริง พร้อมนำไปสู่การจัดวาง “อัตลักษณ์ทางศาสนา” กับการมีส่วนร่วมทางสังคมอย่างเหมาะสม ทั้งต้องก่อให้เกิดผลการขับเคลื่อนต่อองค์กรพระพุทธศาสนาในภาพรวมด้วย

การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาภายใต้แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาเป็นภารกิจหนึ่งที่มีความสำคัญในอันที่จะกำหนดทิศทางการพัฒนางานคณะสงฆ์อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติพร้อมที่จะให้การสนับสนุนและสนองงานคณะสงฆ์ในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาอย่างเต็มที่ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนำไปสู่ความมั่นคง ยั่งยืนของพระพุทธศาสนาสืบไป

ขอกราบขอบพระคุณพระเถรานุเถระ คณะสงฆ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านอย่างยิ่ง ที่ให้การสนับสนุนและร่วมมือกันขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน

พันตำรวจโท

(พงศ์พร พราหมณ์เสน่ห์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คำปรารภ

การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ถือเป็นวาระแห่งชาติ เพราะได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่กำหนดให้สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ทำการศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปด้านต่าง ๆ เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) คณะรัฐมนตรี (ครม.) คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ต่อมามหาเถรสมาคมได้มีคำสั่ง ที่ ๒/๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของมหาเถรสมาคม ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๙ จากนั้นคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของมหาเถรสมาคม ได้มีการประชุมจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามภารกิจงานคณะสงฆ์ ๖ ด้าน ประกอบด้วย การปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ การสาธารณสงเคราะห์ และการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก ตามลำดับ และเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐ ได้เสนอแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ต่อที่ประชุมมหาเถรสมาคมในคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบแผนแม่บทดังกล่าว ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ได้มีการประชุมคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของมหาเถรสมาคมและผู้เกี่ยวข้อง ที่ประชุมรับทราบแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา มหาเถรสมาคมได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติบรรจุแผนยุทธศาสตร์นี้ คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีมติอนุมัติเห็นชอบให้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ที่เสนอ

มหาเถรสมาคมในคราวประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา (คปพ.) และให้เจ้าคณะภาคแต่งตั้งคณะกรรมการประสานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาระดับภาค ทั้งนี้ คณะกรรมการประสานงานแผนฯ ได้จัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการสื่อสารยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสู่การปฏิบัติ (VISION TO ACTION) แก่คณะกรรมการประสานแผนยุทธศาสตร์ฯ ระดับภาค ประกอบด้วย เจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ และผู้เกี่ยวข้องในเขตปกครองคณะสงฆ์แต่ละหนดังต่อไปนี้

ครั้งที่ ๑ ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนกลาง วันจันทร์ที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐
ณ อาคารราชวิริยาลังการ วัดไร่ขิง พระอารามหลวง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ครั้งที่ ๒ ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนเหนือ วันศุกร์ ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐
ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

ครั้งที่ ๓ ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนใต้ วันจันทร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ณ หอประชุมศาลาประชาคมโรงละคร องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ครั้งที่ ๔ ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนตะวันออก วันพุธที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ทั้งนี้ เมื่อจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการครบทุกแห่งแล้วจะได้สรุปผลของการดำเนินงานและรายงานความก้าวหน้าในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสู่การปฏิบัติ เสนอต่อคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของมหาเถรสมาคม และมหาเถรสมาคม ทราบต่อไป

การจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการสื่อสารแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาแก่คณะกรรมการประสานงานแผนฯ ระดับภาค และผู้เกี่ยวข้อง ในแต่ละครั้งนั้น สิ่งสำคัญคือฐานข้อมูลที่จะสื่อสารให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ฉะนั้น ข้อมูลต้องมีความพร้อมทั้งเชิงหลักการและแนวทางปฏิบัติ คณะกรรมการประสานงานแผนฯ จึงได้จัดพิมพ์หนังสือคู่มือ **"แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา : การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ"** เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลและเป็นตัวอย่างในการนำนโยบายด้านแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคณะทำงานทุกท่าน ที่ได้เสียสละกำลังกาย และกำลังสติปัญญา กลั่นกรอง วิเคราะห์ และจัดทำหนังสือ **"แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระ พุทธศาสนา : การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ"** จนสำเร็จเป็นคู่มือเพื่ออำนวยความสะดวกในการนำนโยบายไปสู่ปฏิบัติของเจ้าคณะพระสังฆาธิการและผู้เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ และมีความเป็นเอกภาพ

ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และบุญกุศลจริยาสัมมาปฏิบัติที่ร่วมกันบำเพ็ญให้เป็นไปแล้วนั้น จงมารวมกันเป็นพลวปัจจัย อำนวยพรให้ทุกท่านผู้มีส่วนสำคัญในการร่วมคิดช่วยทำและสนับสนุนส่งเสริมการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา มีความงอกงามไพบูลย์ยิ่งขึ้นไปในร่มธรรมแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ยิ่งด้วยปฏิภาณ ธรรมสารสมบัติ ปรารถนาสิ่งใดที่ชอบประกอบด้วยธรรม ขอสิ่งทั้งปวงนั้นจงพลันสำเร็จสมปรารถนาทุกประการ ตลอดกาลเป็นนิตย์ เทอญ

(พระราชวรเมธี, ดร.)
ประธานคณะกรรมการประสานงาน
แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

จรถ ภิกฺขเว จาริกํ พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมฺปาย อตฺถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสฺสานํ

.....

"เธอทั้งหลายจงจาริกไปเพื่อประโยชน์และความสุขแก่คนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์โลก
เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์"
(วิ. มหา. ๔/๓๒/ ๔๐)

แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูป กิจการพระพุทธศาสนา

"การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา" จะสำเร็จได้ต้องมีแผนยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ ไม่ใช่เขียนไว้เพื่อความสวยหรู แต่ไม่ได้นำไปสู่การปฏิบัติ

การเปลี่ยนแปลงบางอย่างที่ดำเนินสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน เป็นเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจ ทำใจว่าจะไม่สำเร็จในเร็ววัน *"Change does not happen overnight"* ฉะนั้น อันดับแรกที่ต้องเปลี่ยน คือ **"เปลี่ยนวิธีคิด"**

ใช่ว่าทุกคนจะยอมรับกับการเปลี่ยนแปลง เพราะเกี่ยวพันกับ

"อำนาจ" "ผลประโยชน์" "ทัศนคติ" "ชื่อเสียง" "ความเสียสละ" และ **"เสี่ยงกับความล้มเหลว"** หากไม่ได้รับความร่วมมือ และการสนับสนุนจากบุคคลในองค์กร

หากไม่มีการเปลี่ยนแปลง ยังปฏิบัติแบบเดิมๆ ก็ไม่ต่างอะไรกับ "กบต้ม" ที่นอนรอความตายโดยไม่รู้ตัว

ความเสื่อมของพระพุทธศาสนา ไม่ได้เสื่อมที่หลักธรรม แต่เป็น "พระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมเสื่อมถอย" (ป.อ.ปยุตฺโต) เพราะหลักธรรมที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ เป็นธรรมที่ **เหนือกาลเวลา** (อกาลิโก) **เชิญชวนให้เข้ามาพิสูจน์สัมผัส** (เอหิปัสสิโก) **น้อมนำไปปฏิบัติในชีวิต** (โอปะนะยิโก) **จึงสามารถรู้ได้ด้วยจิตของตนเอง** (ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ)

แต่พระพุทธศาสนาในส่วนที่เป็นวัฒนธรรม สามารถมีความเสื่อมได้ เพราะเกี่ยวเนื่องผูกพันกับวิถีชีวิตของคนในสังคมที่เผชิญกับปัญหาต่างๆ มากมาย

การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ บุคลากรภายในองค์กรต้องมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน (วิสัยทัศน์) มองเห็นภาพเดียวกันทั้งองค์กร จากนั้นจึงเดินตามแผนที่วางไว้ (ยุทธศาสตร์)

หากเดินอย่างไร้ทิศทาง ไปตามความต้องการของแต่ละบุคคล ใครถนัดด้านไหนไปด้านนั้น ขาดความเป็นเอกภาพ ไม่มีเสถียรภาพ ไร้ความผูกพันแบบภราดรภาพ เหมือนการทำสงครามที่ไร้การวางแผน ย่อมไม่สามารถพิชิตศัตรูได้

ด้วยเหตุนี้ **แผนยุทธศาสตร์** จึงเปรียบเหมือนตำราพิชัยสงคราม ที่ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติที่นำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

ในทางคณะสงฆ์ การเปลี่ยนแปลงที่ได้ผลดีที่สุดต้องเริ่มจาก **"คณะสงฆ์"** จึงจะมีความน่าเชื่อถือได้รับการยอมรับเต็มใจพร้อมนำไปสู่ปฏิบัติ

เมื่อเป็นเช่นนั้น **"ภาวะผู้นำทางจิตวิญญาณ"** ของคณะสงฆ์จะโดดเด่นและชัดเจนในใจของทุกคนตลอดไป

อัตตะนา โจทะยัตตานัง

จงเตือนตนด้วยตนเอง

การเปลี่ยนแปลงที่ได้ผลที่สุด คือการเริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงตนเอง

สารบัญ

บทที่ ๑ ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับสังคมไทย ๑๗

- พระพุทธศาสนาด้านที่เป็นพระธรรมวินัย ๑๗
- พระพุทธศาสนาด้านที่เป็นวัฒนธรรม ๑๘

บทที่ ๒ ที่มาของการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ๑๙

- การดำเนินการในระยะที่ ๑ ๒๐
- การดำเนินการในระยะที่ ๒ ๒๑
- การดำเนินการในระยะที่ ๓ ๒๑

บทที่ ๓ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ๒๒

- วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม ๒๒
- มูลเหตุของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ๒๓
- แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาตามพันธกิจคณะสงฆ์ ๒๔
- Road Map แผนยุทธศาสตร์ ๒๗

บทที่ ๔ การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ๗๒

- แผนปฏิบัติการการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ๗๓
- ตัวอย่างการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด และระดับวัด ๙๘
- ปัจจัยความสำเร็จ ๑๔๑

บทสรุป : ความท้าทายของพระพุทธศาสนาในศตวรรษที่ ๒๑ ๑๔๒

- แผนเขียนไว้ใช้ไม่ใช่เขียนไว้โชว์ ๑๔๔
- เปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส ๑๔๔
- คิดนอกกรอบแต่ไม่นอกพระธรรมวินัย ๑๔๕

บทที่ ๑
ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับสังคมไทย

พระพุทธศาสนานั้น เราถือกันว่าเป็นศาสนาประจำชาติ การถืออย่างนั้น เป็นประเพณีที่สืบต่อมาโดยถูกต้องตามสมควรแก่เหตุ คือ การที่พระพุทธศาสนากับชนชาติไทยได้มีความสัมพันธ์แนบแน่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งในทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

ในทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชนชาติไทยกับความเป็นมาของพระพุทธศาสนา เกี่ยวเนื่องกัน โดยเฉพาะนับตั้งแต่สมัยที่ชนชาติไทยมีประวัติศาสตร์อันชัดเจน ชาวไทยก็ได้นับถือพระพุทธศาสนาต่อเนื่องตลอดมา จนกล่าวได้ว่าประวัติศาสตร์ของประเทศไทย เป็นประวัติศาสตร์ของชนชาติที่นับถือพระพุทธศาสนา

ในด้านวัฒนธรรมวิถีชีวิตของคนไทยได้ผูกพันประสานกลมกลืนกับหลักความเชื่อ และหลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนา ตลอดเวลายาวนานจนทำให้เกิดการปรับตัวเข้าหากัน และสนองความต้องการของกันและกัน ตลอดจนผสมคลุกเคล้ากับความเชื่อถือและข้อปฏิบัติสายอื่นๆ ที่มีมาในหมู่ชนชาวไทยถึงขั้นทำให้เกิดมีระบบความเชื่อและความประพฤติปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาที่เป็นแบบของคนไทยโดยเฉพาะ อันมีรูปลักษณะและเนื้อหาของตนเอง ที่เน้นเด่นบางมุมบางด้านเป็นพิเศษ แยกออกได้จากพระพุทธศาสนาอย่างทั่วๆ ไป ซึ่งเรียกได้ว่า เป็นพระพุทธศาสนาแบบไทย หรือ พระพุทธศาสนาของชาวไทย

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือ จึงอาจเกี่ยวข้องกับคนไทย ๒ ด้าน คือ

๑. ด้านที่เป็น พระธรรมวินัย โดยเฉพาะส่วนที่เรียกว่า พุทธธรรม

๒. ด้านที่เป็น วัฒนธรรม

พระพุทธศาสนาด้านที่เป็นพระธรรมวินัย หมายถึง หลักการเดิม เนื้อแท้ของพระพุทธศาสนาหรือตัวแท้จริงของพระพุทธศาสนานั้น ตามที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน หรือทรงแสดงและทรงบัญญัติไว้ซึ่งปรากฏอยู่ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาและรักษาสืบทอดต่อกันมาด้วยการจารึก จดจำ และสื่อสารอ้างอิงพระคัมภีร์เหล่านั้น

พระพุทธศาสนาด้านที่เป็นวัฒนธรรม หมายถึง พระพุทธศาสนาอย่างที่คนไทยรู้เข้าใจและประพฤติปฏิบัติสะสมสืบต่อกันมา จนซึมแทรกเข้าไปในชีวิตจิตใจ กลายเป็นส่วนหนึ่งแห่งลักษณะนิสัยและความเป็นอยู่ ซึ่งปรากฏออกมาทางชีวิตของหมู่ชนและอาศัยหมู่ชนที่ดำเนินตามวิถีชีวิตนั้นหมายเป็นเครื่องรักษาสืบทอดตัวของมันเอง

พระพุทธศาสนาฝ่ายธรรมวินัย ต้องอาศัยการศึกษาเล่าเรียน และตั้งใจปฏิบัติ จึงจะปรากฏตัวและแสดงผลได้ แต่พระพุทธศาสนาฝ่ายวัฒนธรรม ปรากฏตัวและแสดงผลอย่างเป็นไปเองในชีวิตที่ดำเนินอยู่โดยไม่ต้องรู้ตัว

พระพุทธศาสนาฝ่ายธรรมวินัย และพระพุทธศาสนาฝ่ายวัฒนธรรมนั้น ต่างก็สัมพันธ์อิงอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือ การที่พระพุทธศาสนาจะกลายเป็นพระพุทธศาสนาของไทย เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตไทย หรือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับความเป็นไทยได้ ก็เพราะได้สะสมสืบทอดแทรกซึมเข้าไปในชีวิตจิตใจของคนไทยทั่วไปจนกลายเป็นวัฒนธรรมของไทย

แต่ในเวลาเดียวกัน พระพุทธศาสนาฝ่ายธรรมวินัย เป็นหลักการหรือเป็นมาตรฐานสำหรับทบทวนตรวจสอบว่า พระพุทธศาสนาฝ่ายวัฒนธรรมเข้าใกล้หรือถอยห่างออกไปจากหลักการที่แท้จริงของพระพุทธศาสนา และเป็นแหล่งซึ่งอำนวยเนื้อหาสาระสำหรับปรับหรือช่วยดึงพระพุทธศาสนาฝ่ายวัฒนธรรมให้ใกล้เข้ามาสู่หลักการที่แท้จริงของพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้สรุปอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ดังนี้

๑. เป็นศาสนาของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทย
๒. เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย
๓. เป็นศูนย์รวมจิตใจให้ชนชาวไทยตั้งอยู่ในความสามัคคี
๔. เป็นหลักเกณฑ์แห่งเสรีภาพในการนับถือศาสนา
๕. เป็นสถาบันที่ดำรงยืนยงคงอยู่มาคู่ชาติไทย
๖. เป็นหลักคำสอนสอดคล้องกับลักษณะนิสัยของคนไทยที่รักความเป็นอิสระเสรี
๗. เป็นแหล่งสำคัญที่หล่อหลอมเอกลักษณ์ของชาติไทย
๘. เป็นมรดกและเป็นคลังสมบัติอันล้ำค่าของชนชาติไทย
๙. เป็นหลักนำทางในการพัฒนาชาติไทย
๑๐. เป็นแหล่งของดีมีค่าที่ชนชาติไทยมอบให้แก่อารยธรรมของโลก

จะเห็นได้ว่า พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง ไม่เฉพาะพระภิกษุสามเณร และพุทธศาสนิกชนเท่านั้น แต่พระพุทธศาสนาในส่วนที่เป็นวัฒนธรรมยังส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองโดยรวมอีกด้วย

แล้วเพราะเหตุใด จึงต้องมีการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

บทที่ ๒
ที่มาของการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

สภาพสังคมประเทศไทยในปัจจุบัน มีปัญหาต่างๆเกิดขึ้นมากมาย อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เป็นต้น ทำให้ประชาชนมีการดำรงชีวิตที่ค่อนข้างฝืดเคือง ไม่สะดวกเท่าที่ควรจะเป็น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านั้นให้ดีขึ้น

พระพุทธศาสนาก็เช่นเดียวกัน แม้ว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะไม่มีความคลาดเคลื่อน ทนทานต่อการพิสูจน์ แต่การนำพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวันอาจจะมีรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่สมควร ได้รับการตำหนิจากคนทั่วไปถึงความไม่ทันต่อเหตุการณ์

สาเหตุหลักของปัญหาดังกล่าว มาจากองค์กรศาสนา โดยเฉพาะพระภิกษุสามเณร ซึ่งได้รับการยกย่องนับถือว่าเป็น “ผู้นำทางจิตวิญญาณ” บางรูป ได้ประพฤติไม่เหมาะสม ไม่เป็นบ่อเกิดแห่งศรัทธา มีการดัดแปลงหลักธรรมคำสอนผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตัวเอง

ด้วยเหตุนี้ สภาปฏิรูปแห่งชาติ จึงได้เสนอให้มีการปฏิรูปองค์กรพระพุทธศาสนา ใน ๔ ประเด็นหลัก คือ

๑) เรื่องทรัพย์สินของวัดและพระสงฆ์ เนื่องจากเห็นว่า มีพระสงฆ์บางรูปแสดงความอวดรวย ใช้ชีวิตฟุ้งเฟ้อ ทำให้เห็นว่าเป็นผู้สะสมมากกว่าเสียสละ และทรัพย์สินของวัดไม่มีการแสดงบัญชีทรัพย์สินให้พุทธศาสนิกชนได้รับรู้ถึงที่มาที่ไปของเงินบริจาค ไม่มีการตรวจสอบความโปร่งใส

๒) เรื่องปัญหาของพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยนำมาซึ่งความเสื่อมศรัทธา เนื่องจากเห็นว่ามีพระสงฆ์บางรูปที่ประพฤตินอกลู่นอกทาง ประพฤติไม่เหมาะสม ทั้งนี้ เพราะไม่มีความรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างชัดเจน สั่งสอนประชาชนตามความเข้าใจของตัวเองที่คิดว่าถูกต้อง หรือสอนตามแบบอย่างโบราณาจารย์ที่เคยสั่งสอนกันมาจากอดีต

๓) เรื่องการทำพระธรรมวินัยให้วิปริตและการประพฤติวิปริตจากพระธรรมวินัย เนื่องจากมีพระภิกษุบางรูปที่มีความรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาพอสมควรแต่ดัดแปลงหลักธรรมคำสอนนั้นให้เอื้อประโยชน์แก่ตัวเอง สร้างความเข้าใจผิดแก่พุทธศาสนิกชนผู้เคารพนับถือและปฏิบัติตาม จนเข้าใจว่านั่นคือพระพุทธศาสนาที่แท้จริง

๔) เรื่องฝ่ายอาณาจักรที่จะต้องเข้าไปสนับสนุน ปกป้องคุ้มครองกิจการพระพุทธศาสนา เพราะเห็นว่า องค์กรทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ไม่สามารถที่จะบริหารจัดการกิจการพระพุทธศาสนาให้เรียบร้อยดีงามได้ องค์กรทางพระพุทธศาสนาขาดความทันสมัย แก้ไขปัญหาได้ ไม่ทันท่วงที

อาศัยเหตุดังกล่าว สภาปฏิรูปแห่งชาติ จึงนำข้อเสนอให้คณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

คณะรัฐมนตรี พิจารณาแล้ว มีมติให้ฝ่ายศาสนจักร คือ มหาเถรสมาคม ดำเนินการหาแนวทางในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

มหาเถรสมาคม ในฐานะองค์กรปกครองสูงสุดทางพระพุทธศาสนา มีมติมอบหมายให้กรรมการมหาเถรสมาคม ๓ รูป คือ พระพรหมมุนี พระพรหมโมลี และ พระพรหมบัณฑิต เป็นผู้แทนของมหาเถรสมาคมในการจัดทำแนวทางการปฏิรูปฯ เสนอคณะรัฐมนตรี โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๑) กำหนดกรอบการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ๖ ด้าน ตามพันธกิจ คือ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการเผยแผ่ ด้านการสาธารณูปการ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ โดยเพิ่มการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลกเข้าด้วย เป็นกรอบการดำเนินการที่เรียกว่า ๖+๑

๒) กำหนดกรอบการดำเนินงาน

๓) ระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน

๔) ดำเนินงานตามกรอบภารกิจของคณะสงฆ์

๕) ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

คณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ประชุมมีมติรับทราบผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในฐานะที่เป็นสำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม เสนอ

โดยได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการเป็น ๓ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ การรับรู้บริบทสังคม โดยการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน

ระยะที่ ๒ การนำไปปฏิบัติ โดยนำความคิดเห็นจากที่ได้รับฟังมากำหนดตามภาระงานของคณะสงฆ์ ๖ ด้าน แล้วดำเนินการยกร่างแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ระยะที่ ๓ การรับรู้ผล โดยนำร่างแผนยุทธศาสตร์เสนอขออนุมัติต่อมหาเถรสมาคม แล้วดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์นั้น พร้อมทั้งติดตามรายงานผลให้มหาเถรสมาคมทราบโดยละเอียด

การดำเนินการในระยะที่ ๑

คณะกรรมการดำเนินการ ได้จัดให้มีการจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นจากพระสงฆ์และผู้แทนพุทธศาสนิกชนจากทั่วประเทศ โดยจัดระดมความคิดเห็นฯ ๓ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ จัดระดมความคิดเห็นจากคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนตะวันออก ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ครั้งที่ ๒ จัดระดมความคิดเห็นจากคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์หนเหนือ ที่วัดพระธาตุดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ครั้งที่ ๓ จัดระดมความคิดเห็นจากคณะสงฆ์ในเขตปกครองหนกลางและหนใต้ ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการจัดระดมความคิดทั้ง ๓ ครั้ง ที่ประชุมมีความเห็นตรงกันในแนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาให้ดีขึ้นในประเด็นหลัก ๓ ประเด็น คือ

๑) การสร้างศรัทธา และการสร้างเอกลักษณ์ของคณะสงฆ์

๒) การพัฒนาศักยภาพขององค์การและบุคลากรทางศาสนา

๓) การส่งเสริมและให้ความสำคัญในกิจการพระพุทธศาสนาของรัฐบาล

การดำเนินการในระยะที่ ๒

เมื่อได้ข้อมูลเบื้องต้นจากการระดมความคิดเห็นทั่วทั้งประเทศแล้ว กรรมการมหาเถรสมาคมที่ได้รับมอบหมายจึงนำข้อมูลดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมมหาเถรสมาคม

ที่ประชุมมหาเถรสมาคม ได้มีคำสั่งมหาเถรสมาคม ที่ ๒/๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของมหาเถรสมาคม เพื่อให้การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ โดยคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ประกอบด้วย

๑) ฝ่ายปกครอง	มี สมเด็จพระพุฒาจารย์ เป็นประธานกรรมการ
๒) ฝ่ายศาสนศึกษา	มี พระพรหมโมลี เป็นประธานกรรมการ
๓) ฝ่ายศึกษาสงเคราะห์	มี พระพรหมบัณฑิต เป็นประธานกรรมการ
๔) ฝ่ายเผยแผ่	มี สมเด็จพระพุทธชินวงศ์ เป็นประธานกรรมการ
๕) ฝ่ายสาธารณูปการ	มี พระพรหมมุนี เป็นประธานกรรมการ
๖) ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์	มี พระพรหมวชิรญาณ เป็นประธานกรรมการ
และ คณะกรรมการพัฒนาพุทธมณฑล	มี สมเด็จพระพุทธชินวงศ์ เป็นประธานกรรมการ

การดำเนินการในระยะที่ ๓

คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้ง ได้ประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา โดยอาศัยข้อมูลจากการระดมความคิดเห็นจากพระสงฆ์และองค์กรทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการจัดทำแผน เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริงเพราะเป็นข้อมูลจากผู้ปฏิบัติการในพื้นที่

บทที่ ๓
แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

"แผนยุทธศาสตร์" หมายถึง ทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติตามพันธกิจและภารกิจ (Mission) ให้สัมฤทธิผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ขององค์การ (Corporate Goal) แผนยุทธศาสตร์ที่ดีนั้น จะต้องถูกกำหนดขึ้นตามวิสัยทัศน์ขององค์การ อันเป็นผลผลิตทางความคิดร่วมกันของสมาชิกในองค์การที่ได้ทำงานร่วมกันหรือจะทำงานร่วมกัน โดยวิสัยทัศน์นี้เป็นความเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นจุดหมายปลายทางที่องค์การประสงค์จะไปให้ถึง และวิสัยทัศน์นี้มีการแปลงออกมาเป็นวัตถุประสงค์ (Objective) ที่เป็นรูปธรรม และสามารถวัดได้ทั้งนี้องค์การสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการประเมินผลงานประจำปีงบประมาณ ยิ่งไปกว่านั้นองค์การยังสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้อีกด้วย

แผนยุทธศาสตร์ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กร เพราะกว่าจะมีแผนยุทธศาสตร์นั้นจะต้องมีความเข้าใจในองค์กรของตัวเองอย่างดี จึงจะสามารถกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยม

คำถามที่จะต้องตอบตัวเองให้ได้ คือ

เราเป็นใคร?
เรากำลังทำอะไร?
เราทำเพื่อใคร?
หากเราเข้าใจตัวเองและองค์กรอย่างถ่องแท้แล้วเราจะสามารถกำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลได้

วิสัยทัศน์ (Vision)

"พุทธศาสน์มั่นคง ดำรงศีลธรรม นำสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน"

พุทธศาสน์มั่นคง (มั่นคง) เป็นการแสดงถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนา อันเป็น ๑ ใน ๓ สถาบันหลักของชาติ พุทธบริษัทมีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดีและมีอัตราที่เพิ่มขึ้นของผู้ศึกษาพระปริยัติธรรม มีศูนย์ข้อมูลด้านพระพุทธศาสนาของโลก

ดำรงศีลธรรม (มั่งคั่ง) แสดงถึงพุทธบริษัทนำหลักธรรมไปใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม อาศัยการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในการอยู่ร่วมกัน

นำสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน (ยั่งยืน) เป็นผลที่เกิดจากการศึกษาในหลักปริยัติ แล้วนำไปปฏิบัติจนเกิดปฏิเวธ คือผลลัพธ์ที่จะนำสังคมให้มีสันติสุขอย่างยั่งยืน โดยมีเทียบจากอันดับความสันติสุขระดับประเทศ

พันธกิจ (Mission)

การจะทำให้วิสัยทัศน์บรรลุผลได้ ต้องดำเนินการตามพันธกิจ หรือภาระงานของคณะสงฆ์ ๖ ด้าน คือ

๑) ด้านการปกครอง
๒) ด้านศาสนศึกษา
๓) ด้านศึกษาสงเคราะห์
๔) ด้านเผยแผ่
๕) ด้านสาธารณูปการ
๖) ด้านสาธารณสงเคราะห์

นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ได้เพิ่มธุระงานพิเศษอีก ๑ ด้าน คือ ด้านการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก เพราะชาวพุทธทั่วโลกมีมติให้พุทธมณฑลเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๘

ค่านิยม (Core Value)

"อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา สู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน"

การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ให้สำเร็จตามแผนที่วางไว้ ต้องอาศัยค่านิยมที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ให้เดินหน้าไปได้ เหมือนน้ำมันเครื่องที่เป็นตัวหล่อลื่นเครื่องยนต์ให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พระพุทธศาสนา เป็นสถาบันหลักของสังคมไทย เป็นองค์กรที่มีขนาดใหญ่ มีผู้เคารพนับถือทั่วประเทศและทั่วโลก เพราะฉะนั้น การสนองงานพระพุทธศาสนานั้น ผู้ปฏิบัติต้องเป็นผู้มีจิตสาธารณะ (Service Mind) มีความเชื่อมั่นในองค์กรว่าสามารถนำพาชีวิตให้มีสันติสุขได้อย่างแท้จริง (ศรัทธา) มีจิตใจที่เสียสละ (จาคะ) มีความพยายามบากบั่น (วิริยะ) มีความอดทน (ขันติ) และมองเห็นเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจน (ปัญญา) จึงจะสามารถขับเคลื่อนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาให้สำเร็จได้

มูลเหตุของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

หากจะมีคำถามว่า เพราะเหตุใด จึงต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปฯ ในเมื่อคณะสงฆ์ได้มีการสนองงานพระพุทธศาสนาตามพันธกิจเป็นประจำ

คำตอบก็ปรากฏอยู่ในคำถามอยู่แล้วว่า ถ้าการสนองงานตามพันธกิจซึ่งเป็นงานประจำสามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงที ไม่มีวิกฤตศรัทธาปรากฏให้หนักใจ ก็ไม่จำเป็นต้องทำอะไรอีก

แต่ภาวการณ์ไม่ได้เป็นเช่นนั้น การสนองงานพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน เป็นการทำงานแบบปัจเจกบุคคลอาศัยความรู้ ความสามารถเฉพาะบุคคลในการบริหารงาน ขาดความเป็นเอกภาพ จึงทำให้

การพัฒนาองค์กรทางพระพุทธศาสนาล่าช้า เพราะมองไม่เห็นเป้าหมายร่วมกัน สิ่งที่เรียกว่า **"สามัคคีธรรมนำสุข"** จึงขาดหายไปด้วย

ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาขึ้น เพราะเล็งเห็นความสำคัญ ดังนี้

ความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์

๑. ช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไป

๒. ช่วยให้บุคลากรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนที่มีส่วนเอื้ออำนวยความสำเร็จต่อเป้าประสงค์ขององค์กร

๓. ช่วยส่งเสริมการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล (Good Governance)

๔. ช่วยยกระดับการบริหารจัดการทั้งด้านงบประมาณ ด้านระบบการพัฒนาศาสนบุคคลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ช่วยในการสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการองค์กรให้ทันสมัยยิ่งขึ้น

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาตามพันธกิจคณะสงฆ์

๑. ด้านการปกครอง มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา ด้วยการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนาผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรผ่านสื่อ การเจริญพระพุทธมนต์เฉลิมพระเกียรติ การบรรพชาอุปสมบทถวายเป็นพระราชกุศล การปฏิบัติธรรม เป็นต้น

๒) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน โดยอาศัยความร่วมมือภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิผล การพัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล การพัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัย การพัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย

๓) พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถของศาสนบุคคล เช่น พระสังฆาธิการ พระอุปัชฌาย์ พระจริยานิเทศก์ พระวินยาธิการ ตลอดถึงไวยาวัจกร และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง

๔) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการบริหารจัดการศาสนสมบัติอย่างมีประสิทธิภาพ จัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนา

๒. ด้านศาสนศึกษา มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา โดยการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนา ผ่านการศึกษาพระปริยัติธรรม ธรรมศึกษา บาลีศึกษา เพิ่มศักยภาพทางปัญญาแก่ศาสนทายาท

๒) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน โดยอาศัยความร่วมมือภาคีเครือข่ายตามหลัก "บ ว ร" พัฒนาระบบธรรมาภิบาล ระบบสารสนเทศ พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย

๓) พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถของศาสนบุคคล เช่น ผู้บริหารศาสนศึกษา ครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและแผนกบาลี พระปริยัตินิเทศก์ เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง

๔) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาจากภาครัฐและเอกชน

๓. ด้านศึกษาสงเคราะห์ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา โดยการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนา ด้วยการสนับสนุนทุนการศึกษา และทรัพยากรทางการศึกษา เพิ่มศักยภาพทางปัญญา โดยการขยายโอกาสทางการศึกษาพระพุทธศาสนาแก่คฤหัสถ์

๒) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการ โดยอาศัยความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านการศึกษาตามหลัก "บ ว ร" พัฒนาระบบธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน ระบบสารสนเทศที่ทันสมัย พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธ และนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย เช่น พัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาเชิงพุทธ หลักสูตรพุทธศาสนาวันอาทิตย์ หลักสูตรพระอภิธรรมสำหรับคฤหัสถ์ เป็นต้น

๓) พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถศาสนบุคคล เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ครูสอนโรงเรียนการกุศล เป็นต้น เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง

๔) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุน เช่น โครงการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาสงเคราะห์ เป็นต้น

๔. ด้านการเผยแผ่ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา โดยการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง ด้วยการเผยแผ่เชิงรุก เช่น จัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่เชิงรุก การเพิ่มช่องทางการสื่อสารเชิงรุกสำหรับกิจการพระพุทธศาสนา พัฒนารูปแบบรายการเชิงพุทธผ่านสถานีวิทยุโทรทัศน์ทางพระพุทธศาสนา ส่งเสริมกิจกรรมหมู่บ้านรักษาศีล ๕ เป็นต้น เพิ่มศักยภาพทางปัญญาของศาสนบุคคล เช่น พัฒนาพระนักเผยแผ่ ส่งเสริมชมรมทางพระพุทธศาสนาในองค์กรภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

๒) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน ด้วยอาศัยความร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิผล พัฒนาระบบธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัย พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย เพิ่มขีดความสามารถของศาสนบุคคล คือ พระนักเผยแผ่ พระนักเทศน์ พระสอนศีลธรรม พระธรรมทูต พระวิปัสสนาจารย์

๓) พัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ ด้วยการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง สำหรับสถานที่ปฏิบัติธรรม พระวิปัสสนาจารย์ พระนักเผยแผ่

๔) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาจากภาครัฐและเอกชน เช่น โครงการจัดตั้งกองทุนเพื่อการเผยแผ่

๕. ด้านสาธารณูปการ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา โดยการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนาในโครงการวัดเสริมสร้างความสุข

๒) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน ด้วยอาศัยการร่วมมือกับภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิผล พัฒนาระบบธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัย พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย

๓) พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถศาสนบุคคล เช่น เพิ่มศักยภาพของพระนวกรรมเชิงพุทธ เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมให้เข้มแข็ง

๔) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน

๖. ด้านสาธารณสงเคราะห์ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา โดยการปลูกฝังศรัทธาให้เข้มแข็ง ผ่านกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ผู้ได้รับความเดือดร้อน ไร้ที่พึ่ง

๒) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน ด้วยการพัฒนาระบบธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัย พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย เช่น หลักสูตรพระนักพัฒนา หลักสูตรสัมมาชีพ หลักสูตรสาธารณสงเคราะห์เชิงพุทธ เป็นต้น

๓) พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถของศาสนบุคคล เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง

๔) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน และการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

ด้านพัฒนาพุทธมณฑลเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา ด้วยการปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง ให้มีความรักและหวงแหนในพุทธมณฑล เพิ่มศักยภาพทางปัญญาแก่ศาสนบุคคล ด้วยการพัฒนาจิตเจริญปัญญา

๒) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการทำงานเพื่อให้เกิดสัมฤทธิผล พัฒนาระบบธรรมภิบาลในการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัย

๓) พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ ด้วยการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา โดยการจัดทำแหล่งความรู้และสารสนเทศของพุทธมณฑล ศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก

๔) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการจัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ

จะเห็นได้ว่า แนวทางการดำเนินการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ตามแผนยุทธศาสตร์นี้ จะใช้ ๔ ยุทธศาสตร์ เท่านั้นในการดำเนินการ คือ

๑) สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา
๒) ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน
๓) พัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ
๔) มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา

แต่รายละเอียดปลีกย่อยของแต่ละยุทธศาสตร์ หรือที่เรียกว่า “กลยุทธ์” นั้น ขึ้นอยู่กับภาระงานของแต่ละฝ่ายว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องใด โดยยุทธศาสตร์ทั้ง ๔ นั้นจะทำให้ได้ผลลัพธ์องค์กร ๔ อย่าง คือ

๑) อัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ศึกษาพระปริยัติธรรม พระพุทธศาสนา
๒) อันดับความสันติสุขระดับประเทศ
๓) ศูนย์ข้อมูลด้านพระพุทธศาสนาของโลก
๔) มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

Road Map แผนยุทธศาสตร์

การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาจะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จำเป็นต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ที่ได้วางเอาไว้ โดยแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว มีทั้งแผนระยะสั้น ๕ ปี และแผนระยะยาว ๒๐ ปี

แผนปฏิบัติการระยะสั้น ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นการสร้างมาตรฐานกระบวนการทำงาน มาตรการ แผน นโยบาย

พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นการปรับปรุงกระบวนการทำงานเข้าสู่มาตรฐานและยกระดับคุณภาพศาสนบุคคลตามเป้าหมาย

พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการทำงานภายใต้ระบบมาตรฐานและศาสนบุคคลได้รับการพัฒนาตามแผนที่กำหนด

พ.ศ. ๒๕๖๓ การบริหารกิจการพระพุทธศาสนามีรูปแบบชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้

พ.ศ. ๒๕๖๔ พระพุทธศาสนามีความสถาพร ด้วย

- ระบบบริหารจัดการที่ทันสมัย
- ศาสนบุคคลมีความรู้ความสามารถ
- ประชาชนมีศรัทธา
- มีผู้เข้ามาศึกษาพระธรรมและนำคำสอนไปปฏิบัติ
- พุทธศาสนามั่นคง ยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์ ระยะ ๒๐ ปี แบ่งการดำเนินการเป็น ๔ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เป็นปีแห่งการเริ่มการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา โดยเริ่มจากการปรับปรุงกระบวนการการทำงานให้โปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล ได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) เป็นการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรพระพุทธศาสนาด้วยการบูรณาการกระบวนการทำงานทุกด้านของคณะสงฆ์

ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๐-๒๕๗๔) เป็นการเสริมความมั่นคงขององค์กรพระพุทธศาสนาด้วยการเรียนรู้และพัฒนายกระดับสังคมให้มีคุณภาพ

ระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๗๕-๒๕๗๙) มีเป้าหมาย คือ พระพุทธศาสนามีความมั่นคงอย่างยั่งยืน โดยมีประชาชนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณธรรมนำชีวิต เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ

แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

พ.ศ. ๒๕๖๐– ๒๕๖๔

(Buddhist Strategic Plan 2017-2021)

คณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ที่มา

๑

สภาปฏิรูปแห่งชาติ

เสนอประเด็นปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

๑.เรื่องทรัพย์สินของวัดและพระภิกษุสงฆ์

๒.เรื่องปัญหาของพระสงฆ์ที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยนำมาซึ่งความเสื่อมศรัทธา

๓.เรื่องการทำพระธรรมวินัยให้วิปริตและการประพฤติวิปริตจากพระธรรมวินัย

๔.เรื่องฝ่ายอาณาจักรที่จะต้องเข้าไปสนับสนุน ปกป้องคุ้มครองกิจการของฝ่ายศาสนจักร

ที่มา

๒

มหาเถรสมาคม

มีมติมอบหมาย

พระพรหมมุนี , พระพรหมโมลี , พระพรหมบัณฑิต

๑.กำหนดกรอบการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ๖ ด้าน + ๑

(ด้านการปกครอง ,ด้านการศาสนศึกษา,ด้านการเผยแผ่,ด้านการสาธารณูปการ,ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ,ด้านสาธารณสงเคราะห์ , พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก)

๒. กำหนดกรอบการดำเนินงาน

๓. ระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน

๔. ดำเนินงานตามกรอบภารกิจของคณะสงฆ์

๕. ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

ที่มา

๓

คณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๘ รับทราบผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการตามที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเสนอ มีมติเห็นชอบแผนการดำเนินการของคณะสงฆ์ตามภารกิจ ๖ ด้าน + ๑

- *ด้านการปกครอง*
- *ด้านศาสนศึกษา*
- *ด้านศึกษาสงเคราะห์*
- *ด้านการเผยแผ่*
- *ด้านสาธารณูปการ*
- *ด้านสาธารณสงเคราะห์*
- *พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนา*

ที่มา

๔ มหาเถรสมาคม พศ.,มจร.,มมร.

๑. จัดระดมความคิดเห็นครั้งที่ ๑ เขตปกครองคณะสงฆ์หนตะวันออก (นครราชสีมา)

- การเปลี่ยนแปลงทางพระพุทธศาสนา
- รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา
- คณะสงฆ์ควรมีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น

๒. จัดระดมความคิดเห็นครั้งที่ ๒ เขตปกครองคณะสงฆ์หนเหนือ (เชียงใหม่)

- ปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้วยหลักธรรมาภิบาล
- การสร้างศรัทธา การสร้างเอกลักษณ์ของคณะสงฆ์
- การพัฒนาศักยภาพขององค์กรและบุคลากรทางศาสนา
- สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ยุติบทบาท มีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) รับช่วงดำเนินการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

๓.จัดระดมความคิดเห็นครั้งที่ ๓ เขตปกครองคณะสงฆ์หนกลาง + หนใต้ (มจร.วังน้อย)

- ปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้วยหลักธรรมาภิบาล
- การสร้างศรัทธา การสร้างเอกลักษณ์ของคณะสงฆ์
- การพัฒนาศักยภาพขององค์กรและบุคลากรทางศาสนา

การกำหนดระยะดำเนินงาน

ระยะที่ ๑ รู้บริบท

มิ.ย. – ธ.ค. ๒๕๕๘

- ระดมความคิดจากทุกภาคส่วน

ระยะที่ ๒ นำปฏิบัติ

ม.ค. – ธ.ค. ๒๕๕๙

- กำหนดภาระงานของคณะสงฆ์เป็น ๖ ด้าน
- ยกร่างแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการคณะสงฆ์ระยะ ๕ ปี

ระยะที่ ๓ รับรู้ผล

ม.ค. ๒๕๖๐ – ธ.ค. ๒๕๖๓

- นำเสนอขออนุมัติ มส.
- ดำเนินงานตามแผน
- ติดตามผลการดำเนินงาน

แผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ที่มา

สภาปฏิรูปแห่งชาติ → มหาเถรสมาคม → คณะรัฐมนตรี → มหาเถรสมาคม พศ.,มจร.,มมร.

๒๘ เม.ย. ๕๘ | ๒๐ พ.ค. ๕๘ | ๑๔ ก.ค. ๕๘ | ๙ ก.ย. ๕๘ / ๒๙ ก.ย. ๕๘ / ๒๔ ธ.ค. ๕๘

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ๖ ด้าน + ๑

แผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านปกครอง

๑) พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวกับการปกครองคณะสงฆ์

(๑) บรรจุคำว่า "พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ" ไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๒) เพิ่มอำนาจ บทบาทและหน้าที่ของพระสังฆาธิการ

(๓) กระจายอำนาจทางการปกครองคณะสงฆ์

(๔) จัดตั้งสภาสงฆ์ในแต่ละระดับชั้น

(๕) กำหนดกระบวนการยุติธรรมสงฆ์ที่ชอบด้วยพระธรรมวินัยและกฎหมายบ้านเมือง

(๖) กำหนดให้มีสำนักงานเจ้าคณะแต่ละระดับชั้นทำงานต่อเนื่องโดยมีเจ้าหน้าที่สนับสนุน และให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขยายอัตรากำลังพนักงานราชการ

(๗) จัดตั้งองค์กรหรือสถาบันพัฒนาพระสังฆาธิการ

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านการปกครอง (ต่อ)

๒) พัฒนางานภายใต้ระบบและกลไกที่มีอยู่

(๑) พระสังฆาธิการในแต่ละระดับชั้นบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปกครองคณะสงฆ์อย่างจริงจัง

(๒) กำหนดให้วัดหรือการปกครองคณะสงฆ์ในแต่ละระดับชั้น จัดทำยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาฯระยะ ๕ ปี โดยให้สอดคล้องกับกิจการคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน และมีการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐ

(๓) กำหนดระบบการคัดกรองผู้บรรพชาและอุปสมบทและจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่องานปกครองคณะสงฆ์

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะสงฆ์ทำงานเชื่อมโยงกับเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านการปกครอง (ต่อ)

๓) การบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี

(๑) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารพระพุทธศาสนาแห่งชาติโดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

(๒) สนับสนุนและส่งเสริมการทำรายงานด้านงบประมาณ การเงินและบัญชีอย่างเป็นระบบ

(๓) พัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนา ให้มีความรู้ความสามารถทางด้านกฎหมายและการจัดการทรัพย์สินของสถาบันทางพระพุทธศาสนา

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านศาสนศึกษา

(๑) พัฒนาการบริหารจัดการในการศึกษาบาลี นักธรรม ธรรมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ มหาวิทยาลัยสงฆ์ และการศึกษาตามอัธยาศัย บูรณาการกันอย่างเป็นระบบ

(๒) เสนอให้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาพระปริยัติธรรมเพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการ และพัฒนาการศึกษาพระพุทธศาสนา

(๓) จัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาพระพุทธศาสนาในระดับจังหวัด เพื่อบูรณาการการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพระภิกษุสามเณรและประชาชนทั่วไป

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านศาสนศึกษา (ต่อ)

(๔) พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

(๕) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรด้านพระพุทธศาสนา ให้มีความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เช่น กำหนดระบบเทียบมาตรฐานคุณวุฒิ อัตราเงินเดือน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นๆ เป็นต้น

(๕) กำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบและกลไกในการสร้างและพัฒนาศาสนทายาท

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านเผยแผ่

(๑) กำหนดเป้าหมายและจัดทำยุทธศาสตร์การเผยแผ่และประชาสัมพันธ์กิจการพระพุทธศาสนาอย่างเป็นระบบ

(๒) เสนอให้มีการพัฒนาโครงสร้างการบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยมีการจัดตั้งแม่กองงานด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนา

(๓) เสนอให้มีการตั้งหรือพัฒนาสถาบันเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนา

(๔) จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความรู้ ทักษะด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้สื่อ เช่น พระนักเผยแผ่ พระสอนศีลธรรม พระธรรมทูต พระธรรมทูตสายต่างประเทศ พระวิปัสสนาจารย์

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านเผยแผ่ (ต่อ)

(๕) จัดทำมาตรฐานบุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแผ่กิจการพระพุทธศาสนา

(๖) เสนอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ พัฒนางานและส่วนงานเพื่อการดูแลตรวจสอบมาตรฐานของบุคลากร ด้านการเผยแผ่

(๗) รณรงค์ จัดกิจกรรม สนับสนุน สร้างเครือข่ายการประชาสัมพันธ์และเผยแผ่ข่าวสารกิจการงานพระพุทธศาสนาและ ศาสนสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์และต่อเนื่อง

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ

(๑) ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารการจัดการศาสนสมบัติของวัด

(๒) พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการจัดการศาสนสมบัติของวัดเสนอให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณเพื่อการก่อสร้าง การปฏิสังขรณ์ การพัฒนา

(๓) ทำนุบำรุงศาสนสถาน ส่งเสริม สนับสนุนและอนุรักษ์พุทธศิลปกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุทางพระพุทธศาสนา

(๕) พัฒนาวัดและศาสนสถานให้เป็นสถานที่เอื้อต่อการปฏิบัติศาสนกิจของคณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชน

(๖) พัฒนาพระสังฆาธิการให้มีความรู้และความสามารถในด้านการสาธารณูปการ

(๗) เร่งรัดให้ผู้รับผิดชอบจัดทำเอกสารสิทธิ์ของวัดให้เป็นระบบ

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านศึกษาสงเคราะห์

(๑) พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนธรรมศึกษาและหลักสูตรพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

(๒) เสนอให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรแก่โรงเรียนการกุศลของวัด

(๓) จัดตั้งและบริหารกองทุนสนับสนุนการศึกษาสงเคราะห์เพื่อให้การสนับสนุนพระภิกษุสามเณรในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

(๔) พัฒนาพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

(๕) พัฒนาเครือข่ายการทำงานร่วมกันกับหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อปต.) เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงานให้เป็นเอกภาพ

(๖) พัฒนาจัดตั้งส่งเสริมพระพุทธศาสนาและการเรียนการสอนธรรมศึกษาในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

แนวทางการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ด้านสาธารณสงเคราะห์

(๑) สร้างระบบและกลไกเพื่อกำกับ ดูแลและบริหารภารกิจด้านการสาธารณสงเคราะห์ ให้เป็นรูปธรรมโดยสามารถวัดและประเมินผลได้

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนพระสงฆ์นักพัฒนาให้ทำงานร่วมกับเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาวิชาชีพสำหรับชุมชน

(๔) จัดตั้งกองทุนเพื่อการสาธารณะสงเคราะห์

(๕) จัดให้มีสถาบันทางการเงินเพื่อสนับสนุนงานด้านสาธารณสงเคราะห์

แนวทางการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

(๑) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสำนักงานกลางการบริหารงานปกครองคณะสงฆ์ระดับเจ้าคณะภาค เจ้าคณะหน และสำนักงานมหาเถรสมาคม ณ พุทธมณฑล

(๒) พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางแหล่งข้อมูลการศึกษาค้นคว้า งานวิชาการ งานวิจัยเกี่ยวกับหลักธรรม คำสอนของพระพุทธศาสนา โดยนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

(๓) สนับสนุนและส่งเสริมให้มีอนุพุทธมณฑลครบทุกจังหวัด โดยกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน

(๔) พัฒนาด้านกายภาพของพุทธมณฑลให้เหมาะสมรองรับการเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

(๕) พัฒนาพุทธมณฑลเป็นที่ตั้งกระทรวงพระพุทธศาสนา

คณะกรรมการฝ่ายปกครอง

(จำนวน ๑๖ รูป/คน)

สมเด็จพระพุฒาจารย์	ประธานกรรมการ
พระพรหมเมธี	รองประธานกรรมการ
พระราชเมธี	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. สนับสนุน ส่งเสริม สอดส่งดูแลเพื่อให้การปกครองคณะสงฆ์และสามเณรเป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศของมหาเถรสมาคม หรือพระบัญชาของสมเด็จพระสังฆราช

๒. เสนอมหาเถรสมาคมเพื่อให้ตรากฎ ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง ออกประกาศหรือมาตรการที่เกี่ยวกับการปกครองคณะสงฆ์และสามเณร เพื่อให้การปกครองคณะสงฆ์และสามเณรเป็นไปด้วยความเรียบร้อยดีงาม

๓. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

คำสั่งมหาเถรสมาคมที่ ๒/๒๕๕๙ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม (ต่อ)

คณะกรรมการฝ่ายศาสนศึกษา

(จำนวน ๑๕ รูป/คน)

พระพรหมโมลี	ประธานกรรมการ
พระพรหมวิสุทธาจารย์	รองประธานกรรมการ
พระราชวรมุนี	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการศาสนศึกษาของคณะสงฆ์และสามเณร

๒. กำกับ ดูแลพระภิกษุและสามเณรที่ได้ศึกษาวิชาการในสถาบันต่าง ๆ ภายในราชอาณาจักรที่มิใช่สถาบันการศึกษาของสงฆ์

๓. กำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติในการส่งเสริมการศาสนศึกษา

๔. เสนอมหาเถรสมาคมเพื่อให้ตรากฎ ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง หรือออกประกาศของมหาเถรสมาคม

๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

คำสั่งมหาเถรสมาคมที่ ๒/๒๕๕๙ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม (ต่อ)

คณะกรรมการฝ่ายศึกษาสงเคราะห์

(จำนวน ๑๘ รูป/คน)

พระพรหมบัณฑิต	ประธานกรรมการ
พระธรรมธัชมุนี	รองประธานกรรมการ
พระราชวรเมธี	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับศึกษาสงเคราะห์ของคฤหัสถ์

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้การศึกษาสงเคราะห์

๓. กำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติในการส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์

๔. เสนอมหาเถรสมาคมเพื่อให้ตรากฎ ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง หรือออกประกาศของมหาเถรสมาคม

๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

คำสั่งมหาเถรสมาคมที่ ๒/๒๕๕๙ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม (ต่อ)

คณะกรรมการฝ่ายเผยแผ่

(จำนวน ๑๕ รูป/คน)

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์	ประธานกรรมการ
พระพรหมเมธี	รองประธานกรรมการ
พระเทพสุวรรณเมธี	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. สนับสนุน ส่งเสริม และจัดให้มีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในและนอกราชอาณาจักร

๒. กำกับ ดูแลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในราชอาณาจักรให้เรียบร้อยดีงามและถูกต้องตามหลักพระศาสนา

๓. เสนอมหาเถรสมาคมเพื่อให้ตรากฎ ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง หรือออกประกาศของมหาเถรสมาคม

๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

คณะกรรมการฝ่ายสาธารณูปการ

(จำนวน ๑๕ รูป/คน)

พระพรหมมุนี	ประธานกรรมการ
พระพรหมดิลก	รองประธานกรรมการ
พระราชสารเวที	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. กำกับ สอดส่อง ดูแล แนะนำการสาธารณูปการให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม เกิดประโยชน์ต่อพระศาสนาและสังคมและเป็นไปโดยประหยัด

๒. สนับสนุน และส่งเสริมให้มีการสาธารณูปการตามความเหมาะสมแก่ท้องถิ่น

๓. กำกับ ดูแลการสาธารณูปการให้สอดคล้องกับพระธรรมวินัยและวัตรปฏิบัติของพระภิกษุสามเณร

๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

คำสั่งมหาเถรสมาคมที่ ๒/๒๕๕๙ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม (ต่อ)

คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์

(จำนวน ๑๕ รูป/คน)

พระพรหมวชิรญาณ ประธานกรรมการ

พระพรหมเมธาจารย์ รองประธานกรรมการ

พระมงคลวชิรากร กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑.กำกับ สอดส่อง ดูแล แนะนำการสาธารณสงเคราะห์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม เกิดประโยชน์ต่อพระศาสนาและสังคม

๒.สนับสนุน และส่งเสริมให้มีการสาธารณสงเคราะห์ตามความเหมาะสมแก่ท้องถิ่น

๓.กำกับ ดูแลการสาธารณสงเคราะห์ให้สอดคล้องกับพระธรรมวินัยและวัตรปฏิบัติของพระภิกษุสามเณร

๔.เสนอมหาเถรสมาคมเพื่อให้ตรากฎ ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง หรือออกประกาศของมหาเถรสมาคม

๕.ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

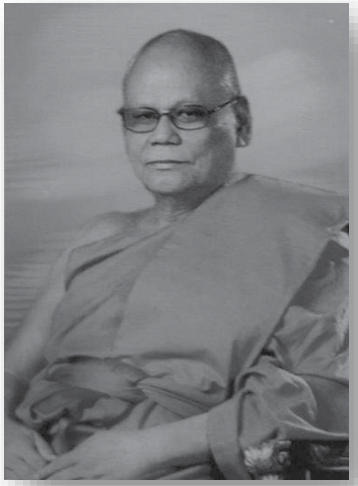
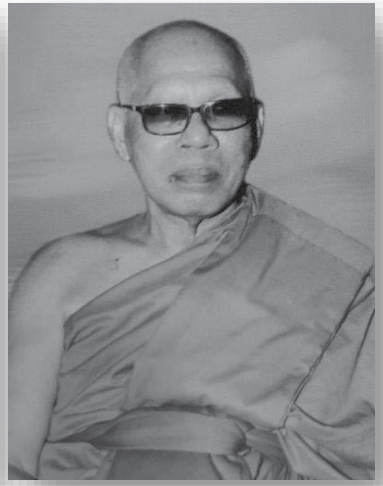
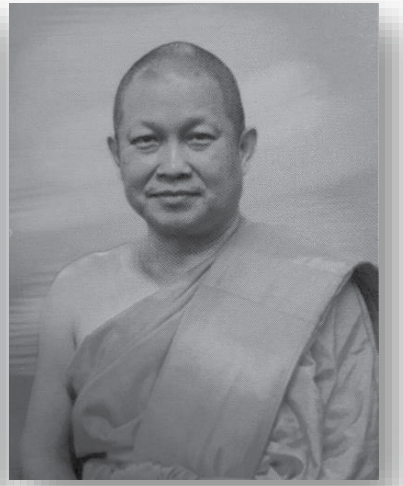

คณะกรรมการพัฒนาพุทธมณฑล

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์	ประธานกรรมการ
สมเด็จพระพุฒาจารย์	รองประธานกรรมการ
พระพรหมโมลี	กรรมการและเลขานุการ

ยุทธศาสตร์ชาติ : กรอบการพัฒนาระยะยาว

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

"ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"

นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุ ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

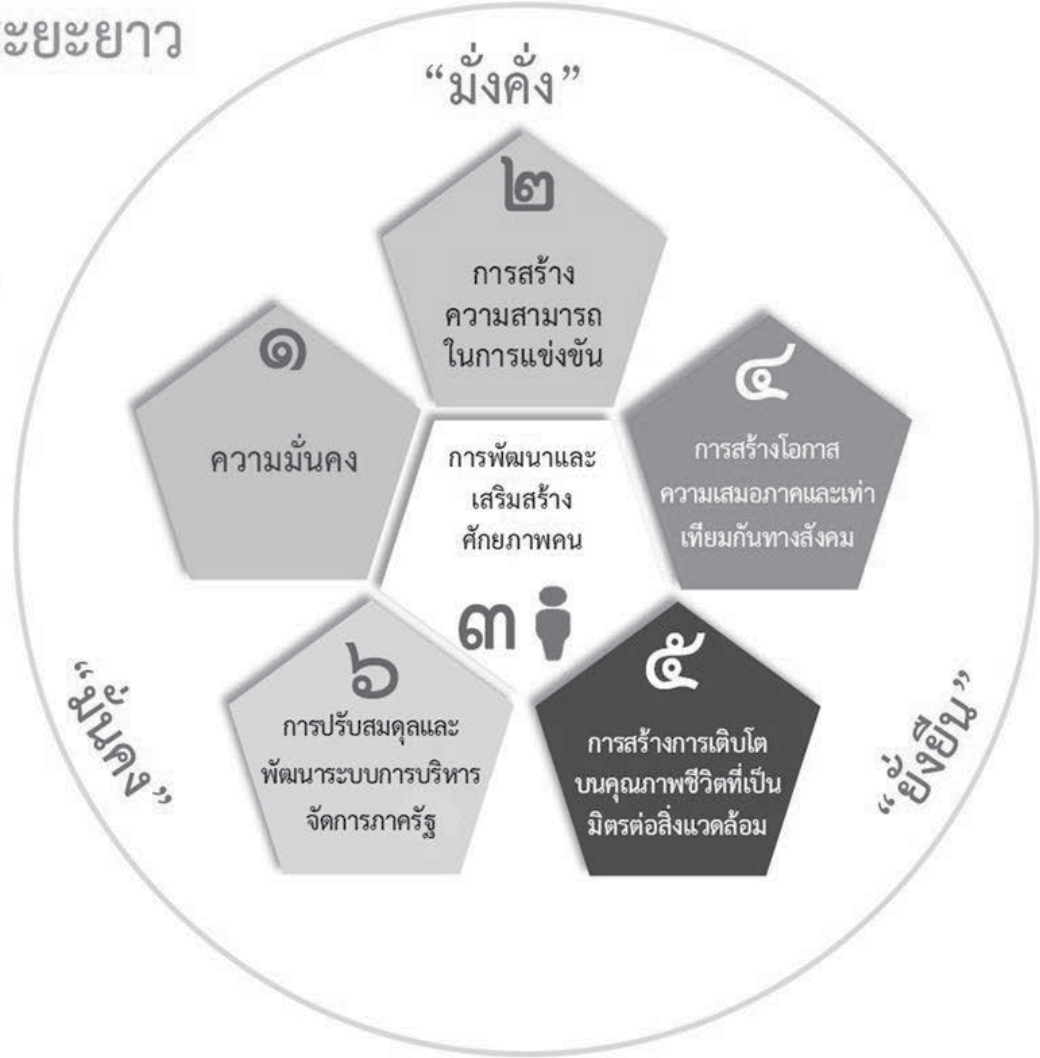

กรอบแนวคิดในการดำเนินกิจการพระพุทธศาสนา

พระธรรมวินัย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จารีต ประเพณี

ภารกิจหลักที่ขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาให้เติบโต ยั่งยืน

ด้านการปกครอง

การบริหารจัดการองค์กร
อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้านศาสนศึกษา

การจัดและการส่งเสริมการศึกษา
พระปริยัติธรรม

ด้านการเผยแผ่

การสื่อพุทธธรรมสู่สังคม
ให้เกิดสันติสุข

ด้านศึกษาสงเคราะห์

สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา
สงเคราะห์แก่คฤหัสถ์

ด้านสาธารณูปการ

การบริหารจัดการศาสนสมบัติ
อย่างมีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล

ด้านสาธารณสงเคราะห์

การอนุเคราะห์และสงเคราะห์
ประโยชน์ส่วนรวม

ด้านพัฒนาพุทธมลฑล

การพัฒนาพุทธมลฑลสู่ศูนย์กลางการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา

สิ่งส่งมอบจากการดำเนินงานทั้ง 6 ด้าน

ภารกิจงานกิจการพระพุทธศาสนา	สิ่งส่งมอบ
ด้านการปกครอง	ศาสนบุคคลที่มีคุณภาพ
ด้านศาสนศึกษา	ศาสนทายาท
ด้านศึกษาสงเคราะห์	โอกาสทางศึกษาให้พุทธบริษัท
ด้านการเผยแผ่	แนวทางการดำเนินชีวิตวิถีพุทธ
ด้านสาธารณูปการ	สถานที่สำหรับพุทธศาสนิกชน
ด้านสาธารณสงเคราะห์	ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย / ประชาชนผู้ทุกข์ร้อนเบื้องต้น
พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนา	พื้นที่สำหรับดำเนินกิจกรรมพระพุทธศาสนาระดับชาติและระดับโลก

ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน ตามแผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

พุทธศาสน์สถาพร

(บริสุทธิ์ สมบูรณ์ ยั่งยืน)

โลกนิกรนิรทุกข์

(ปัญญา)

สังคมสันติสุข

(ความสุขมวลรวมเพิ่มขึ้น Gross National Happiness)

Organization Profile

กรอบแนวคิดในการดำเนินกิจการพระพุทธศาสนา

- พระธรรมวินัย
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- จารีต ประเพณี

พันธกิจ

- ด้านการปกครอง
- ด้านศาสนศึกษา
- ด้านศึกษาสงเคราะห์
- ด้านการเผยแผ่
- ด้านสาธารณูปการ
- ด้านสาธารณสงเคราะห์
- พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนา

สิ่งส่งมอบ

- ศาสนบุคคลที่มีคุณภาพ
- ศาสนทายาท
- โอกาสทางศึกษาให้พุทธบริษัท
- แนวทางการดำเนินชีวิตวิถีพุทธ
- สถานที่สำหรับพุทธศาสนิกชน
- ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยเบื้องต้น
- พื้นที่สำหรับดำเนินกิจกรรมพระพุทธศาสนาโลก

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- คณะสงฆ์
- พุทธบริษัท
- สังคมไทย
- สังคมโลก

ผลลัพธ์จากการดำเนินกิจการพระพุทธศาสนา

- **พุทธศาสน์สถาพร** (บริสุทธิ์ สมบูรณ์ ยั่งยืน)
- **โลกนิกรนิรทุกข์** (ปัญญา)
- **สังคมสันติสุข** (ความสุขมวลรวมเพิ่มขึ้น Gross National Happiness)

แผนที่ยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ (Vision)

พุทธศาสน์มั่นคง ดำรงศีลธรรม นำสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

พันธกิจ (Mission) : ด้านปกครอง , ด้านศาสนศึกษา , ด้านศึกษาสงเคราะห์ , ด้านเผยแผ่ , ด้านสาธารณูปการ , ด้านสาธารณสงเคราะห์ , พัฒนาพุทธมณฑล

ค่านิยม (Core Value) : อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา สู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

ผลลัพธ์องค์กร (Impact)	อัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ศึกษาพระปริยัติธรรม, พระพุทธศาสนา (+๕% จากปีฐาน)	สังคมสันติสุข : ความสุขมวลรวมของประเทศเพิ่มขึ้น (GNP) (เพิ่มขึ้น ๕ ระดับ)	ศูนย์ข้อมูลด้านพระพุทธศาสนาของโลก (ข้อมูลพร้อม ๑๐๐% ทุกด้าน)	มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (มีกระบวนการทำงาน ๑๐๐ %)
ยุทธศาสตร์ (Strategy)	๑ สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา	๒ ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน	๓ พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ	๔ มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา

ยุทธศาสตร์ (Strategy)	๑ สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา	๒ ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน	๓ พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ	๔ มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา
ประสิทธิผลการดำเนินงาน	(๑) ปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนา (Embedded Faith)	(๒) เพิ่มศักยภาพทางปัญญา (Enable Wisdom)		
กระบวนการภายใน	(๓) ร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิผล (Become the Strategic Partner)	(๔) พัฒนาระบบธรรมาภิบาล (Be a Great Governance)	(๕) พัฒนาระบบสารสนเทศ ๔.๐ (Implement Buddhism ๔.๐)	
	(๖) พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย (Develop Buddhist Oriented Curriculum and Innovation)			
การเรียนรู้และพัฒนา	(๗) เพิ่มขีดความสามารถศาสนบุคคล (Ensure Human Capital Readiness)	(๘) เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง (Enhance Knowledge Capability)		
งบประมาณ	(๙) บริหารศาสนสมบัติอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient Resources Management)	(๑๐) จัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนา (Funding Efficiency)		

ยุทธศาสตร์ ๑ : สร้างความมั่งคงด้านพระพุทธศาสนา

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย				
		๖๐	๖๑	๖๒	๖๓	๖๔
(๑) ปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนา (Embedded Faith)	• ร้อยละการเพิ่มขึ้นขององค์กร/ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา	ปีฐาน	+๑๐	+๑๐	+๑๐	+๑๐
(๒) เพิ่มศักยภาพทางปัญญา (Enable Wisdom)	• ร้อยละของผู้สอบผ่านนักธรรม/บาลี • ร้อยละของผู้สอบผ่านธรรมศึกษา/บาลีศึกษา • ร้อยละของผู้เข้าปฏิบัติธรรม	ปีฐาน	+๑๐	+๑๐	+๑๐	+๑๐

ยุทธศาสตร์ ๒ : ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย				
		๖๐	๖๑	๖๒	๖๓	๖๔
(๓) ร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิผล (Become The Strategic Partner)	• จำนวนเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น (เครือข่าย = องค์กรทางศาสนา สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน)	ปีฐาน	+ ๓๖	+ ๓๖	+ ๓๖	+ ๓๖
(๔) พัฒนาระบบธรรมาภิบาล (Be a Great Governance)	• ร้อยละกระบวนการทำงานได้รับการปรับปรุงตามหลักธรรมาภิบาล	ปีฐาน	๔๐	๖๐	๘๐	๑๐๐
(๕) พัฒนาระบบสารสนเทศ ๔.๐ (Implement Buddhism ๔.๐)	• ร้อยละความสำเร็จของสารสนเทศพร้อมใช้ ๗ ด้าน	ปีฐาน	๔๐	๖๐	๘๐	๑๐๐
(๖) พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย (Develop Buddhist Oriented Curriculum and Innovation)	• ร้อยละหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุง	ปีฐาน	๔๐	๖๐	๘๐	๑๐๐
	• จำนวนนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอนรูปแบบใหม่	ปีฐาน	๑	๑	๑	๑

แผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ยุทธศาสตร์ ๓ : พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย				
		๖๐	๖๑	๖๒	๖๓	๖๔
(๗) เพิ่มขีดความสามารถศาสนบุคคล (Ensure Human Capital Readiness)	• ร้อยละของศาสนบุคคลที่มีขีดความสามารถตามเกณฑ์การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ๖ ด้าน	ปีฐาน	๓๐	๔๐	๕๐	๖๐
(๘) เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง (Enhance Knowledge Capability)	• จำนวนองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาที่เพิ่มขึ้น (ด้านละ ๑ เรื่อง)	ปีฐาน	๗	๗	๗	๗

ยุทธศาสตร์ ๔ : มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย				
		๖๐	๖๑	๖๒	๖๓	๖๔
(๙) บริหารศาสนสมบัติอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient Resources Management)	• ร้อยละความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูลศาสนสมบัติ	ปีฐาน	๔๐	๖๐	๘๐	๑๐๐
(๑๐) จัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนา (Funding Efficiency)	• ร้อยละอัตราการคงอยู่ของกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา	ปีฐาน	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐

Road Map แผนการปฏิรูปตามแผนยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปี

๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
REFORM *กำหนด* *แผนยุทธศาสตร์*	*TRANSFORM* *นำแผน* *ยุทธศาสตร์ไปสู่* *การปฏิบัติ*	*PERFORM* *ปฏิบัติตามแผน* *ยุทธศาสตร์อย่าง* *เป็นรูปธรรม*	*HIGH PERFORM* *ยกระดับการ* *ดำเนินงานตาม* *แผนยุทธศาสตร์* *อย่างมี* *ประสิทธิภาพ*	*SUSTAIN PERFORM* เพิ่มขีด ความสามารถใน การบริหารจัดการ กิจการ พระพุทธศาสนา

สื่อสาร (รับรู้ เข้าใจ ปฏิบัติ)

มอบหมาย ถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ

ติดตาม ประเมินผล

แผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ROAD MAP แผนยุทธศาสตร์กิจการพระพุทธศาสนาระยะ ๒๐ ปี

ระยะที่ ๑	ระยะที่ ๒	ระยะที่ ๓	ระยะที่ ๔
ปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา	พุทธศาสน์มั่นคง	ดำรงศีลธรรม	นำสังคมสู่สันติสุขอย่างยั่งยืน
พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐ - ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕ - ๒๕๗๙
กระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน	บูรณาการทำงานทุกด้านของคณะสงฆ์	ยกระดับคุณภาพสังคม	สังคมคุณธรรม

แผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

มส. มีมติแต่งตั้ง
คณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา (คปพ.)

เจ้าคณะภาคแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ตามมติ มส.

คณะกรรมการประสานแผนงาน
ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ระดับภาค

๑.ประสานงานการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ระดับภาค โดยระบุกรอบระยะเวลา งบประมาณ และให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ฯ จัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดทำแผนให้เพียงพอ

๒.ดำเนินการติดตาม ประสานงานและรายงานผลการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ระดับจังหวัด ให้แล้วเสร็จภายใน พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคม หรือคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของมหาเถรสมาคมมอบหมาย

การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปฯเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติ

มหาเถรสมาคม

บทบาท : เห็นชอบ มอบหมายนโยบาย

คณะกรรมการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา (๖ ด้าน + ๑)

เจ้าคณะหน, เจ้าคณะภาค

บทบาท : กำกับ สนับสนุน ส่งเสริมนโยบายสู่การปฏิบัติ

คณะกรรมการประสานแผนงานในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ระดับภาค

๑.ประสานงานการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ระดับภาค โดยระบุกรอบระยะเวลา งบประมาณ และให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดฯ จัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดทำแผนให้เพียงพอ

๒.ดำเนินการติดตาม ประสานงานและรายงานผลการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ระดับจังหวัด ให้แล้วเสร็จภายใน พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคม หรือคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของมหาเถรสมาคมมอบหมาย

คณะกรรมการประสานแผนงานในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

บทบาท :

๑. จัดทำแนวทาง มาตรการ การขับเคลื่อนแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสู่การปฏิบัติ
๒. จัดทำแผนปฏิบัติการที่ประกอบด้วย โครงการ/แผนงาน/กิจกรรม/งบประมาณ ให้สอดรับกับแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
๓. ถ่ายทอดแนวทาง มาตรการของแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสู่ระดับภาค และผู้เกี่ยวข้อง
๔. ให้คำปรึกษาในการดำเนินการของคณะกรรมการฯ ระดับภาคและผู้เกี่ยวข้อง
๕. แก้ไขปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
๖. ติดตาม ประเมินผล การดำเนินการ และรายงานผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสู่การปฏิบัติต่อคณะกรรมการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
๗. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมหรือกรรมการฝ่ายต่างๆของมหาเถระสามคมมอบหมาย

ระดับจังหวัด

บทบาท : นำนโยบายสู่การปฏิบัติ

ปัจจัยความสำเร็จ (Enable Success Factor)

แผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

บทที่ ๔
การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

ในการนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัตินั้น ต้องอาศัยการประสานงานกันอย่างเป็นระบบ ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์นี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ภายใต้การกำกับของมหาเถรสมาคม ได้ระดมความคิด แล้วนำมาวิเคราะห์ จัดทำให้เป็นแผนยุทธศาสตร์ ระยะ ๒๐ ปี

จากนั้น แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา มีหน้าที่ในการถ่ายทอดแผนสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ การถ่ายทอดเป็นไปตามลำดับของการปกครองคณะสงฆ์ คือ ลงสู่ระดับหน ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล และระดับวัด โดยมีเจ้าอาวาสเป็นผู้ปฏิบัติงานดังกล่าว

แผนปฏิบัติการ
การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
ปีงบประมาณ ๒๕๖๐-๒๕๖๑

นิกกมะ (ก้าวเดิน)

ระยะทางหมื่นลี้
ก็ต้องมีก้าวแรก

พุทธศาสนา
มั่นคงและยั่งยืน

บูรณาการแผนให้ได้
ประโยชน์สูง ประหยัดสุด

แปรกลยุทธ์สู่การปฏิบัติและ
วัดผลได้ชัดแจ้ง

วิสัยทัศน์นำสู่
การวางแผนที่ชัดเจน

อนาคตหากไม่มีการเปลี่ยนแปลง

อนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลง

ชีวิตเปลี่ยนแปลงและเกิดจากภายใน

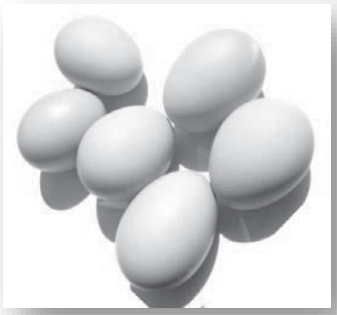

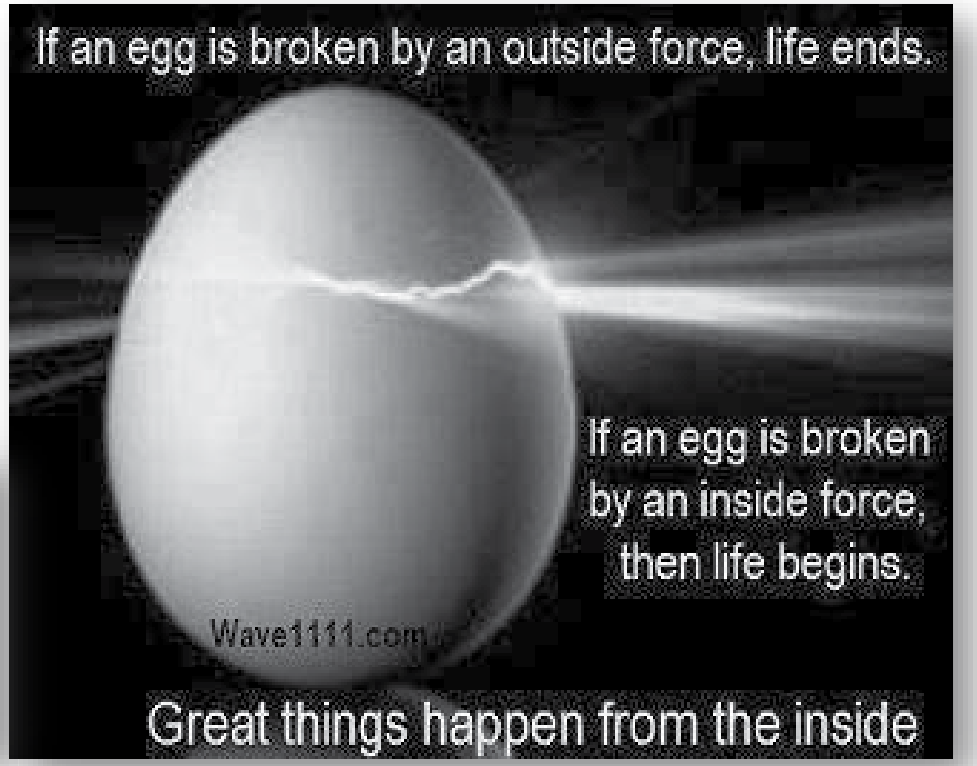

ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ มาจากความสำเร็จเล็กๆภายในองค์กรเช่นกัน

โอกาสและความเสี่ยงของประเทศไทยในอีก 5 ปีข้างหน้า

Cr: ดร.ปรเมธี วิมลศิริ

ยุทธศาสตร์ชาติ : กรอบการพัฒนาระยะยาว

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

"ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง"

นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุ ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

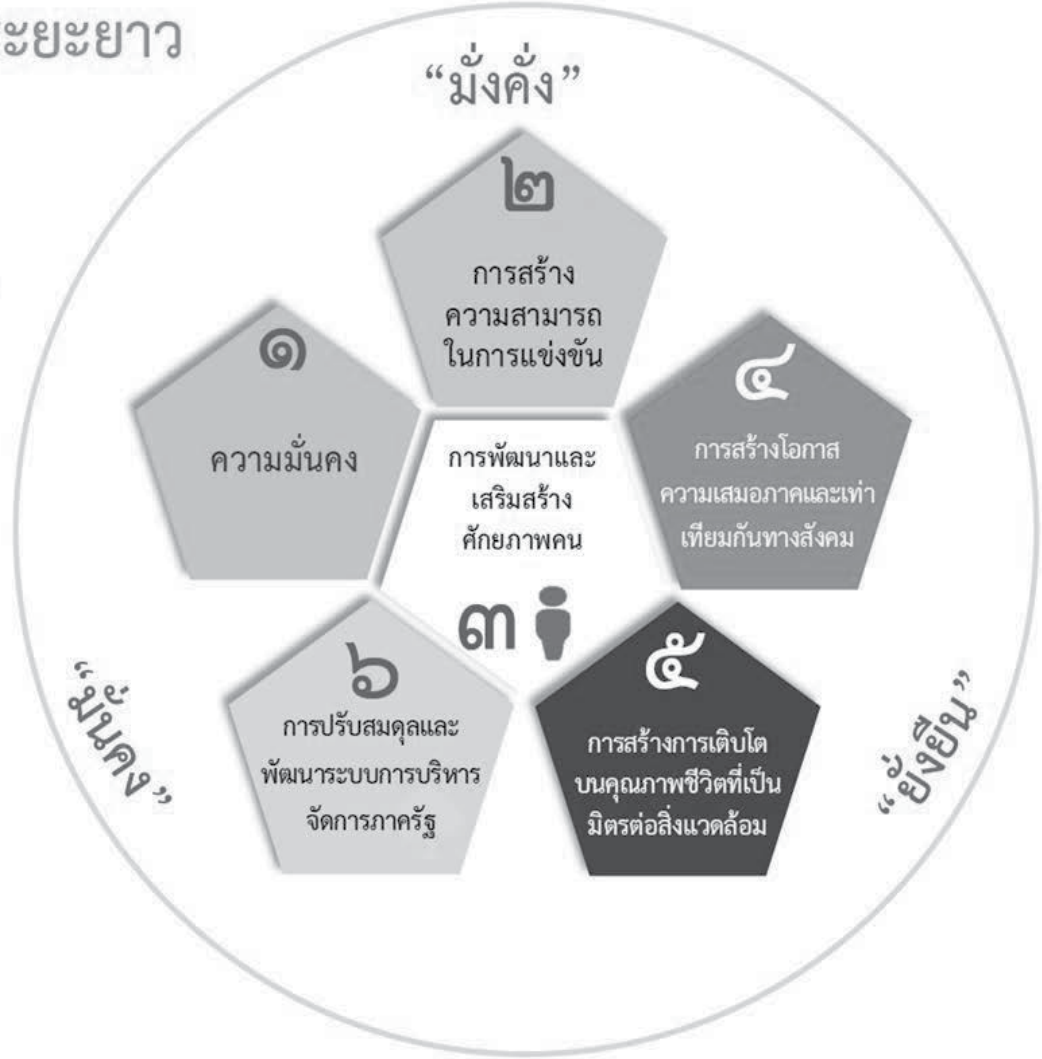

นโยบายสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

วิสัยทัศน์ และนโยบายเพื่อความยั่งยืน

Thailand 4.0

The Royal Thai Government

Competitiveness: ความสามารถแข่งขันได้

มั่นคง, มั่งคั่ง, และ ยั่งยืน

Smart:

Industry, City, People

อุตสาหกรรม, เมือง, ประชาชน

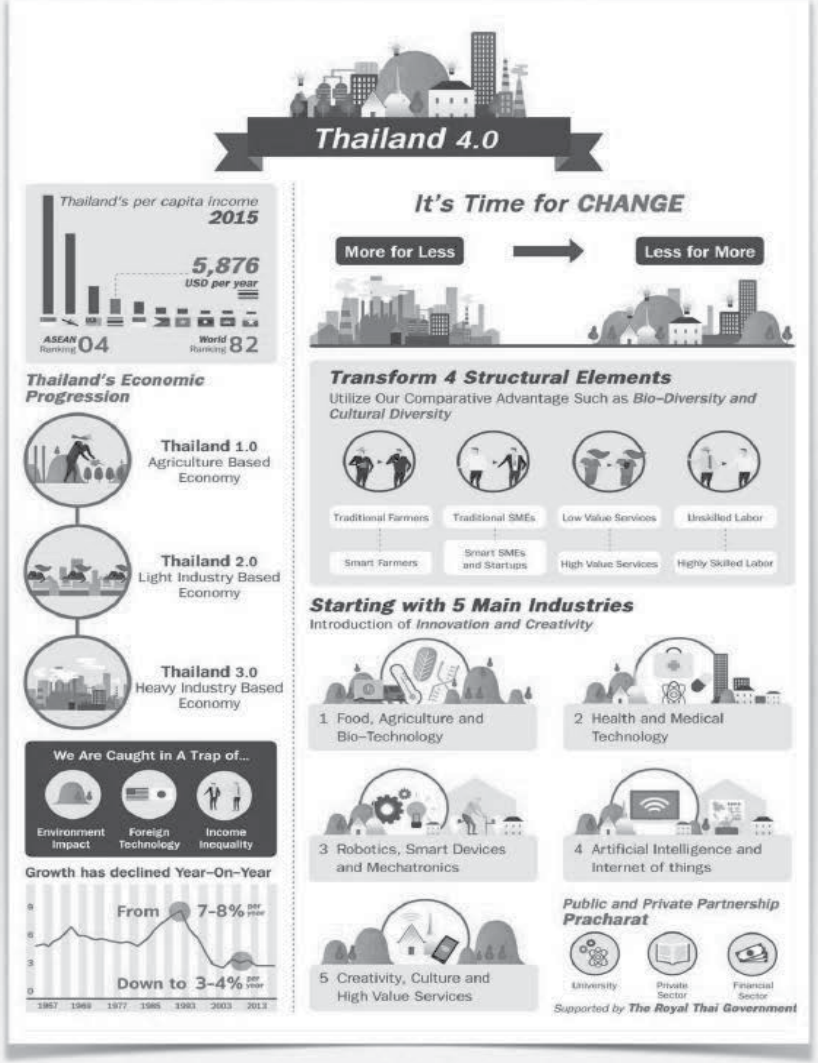

นโยบายสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ความสับสน

พันธกิจ Mission

วิสัยทัศน์ Vision

ค่านิยม Value

ภารกิจ Duty

ปณิธาน Will

ปรัชญา Philosophy

กลยุทธ์ Strategic Plans

ยุทธศาสตร์ Strategy

ประเด็นยุทธศาสตร์ Strategic Theme

ค่านิยมร่วม Shared Value

กรอบทิศทางเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน Theme

ดัชนีชี้วัด

แผนที่ยุทธศาสตร์ Strategy Map

ยุทธศาสตร์คืออะไร

“ เราต้องดำเนินงานให้แตกต่างจากเดิมอย่างไร
เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ ”

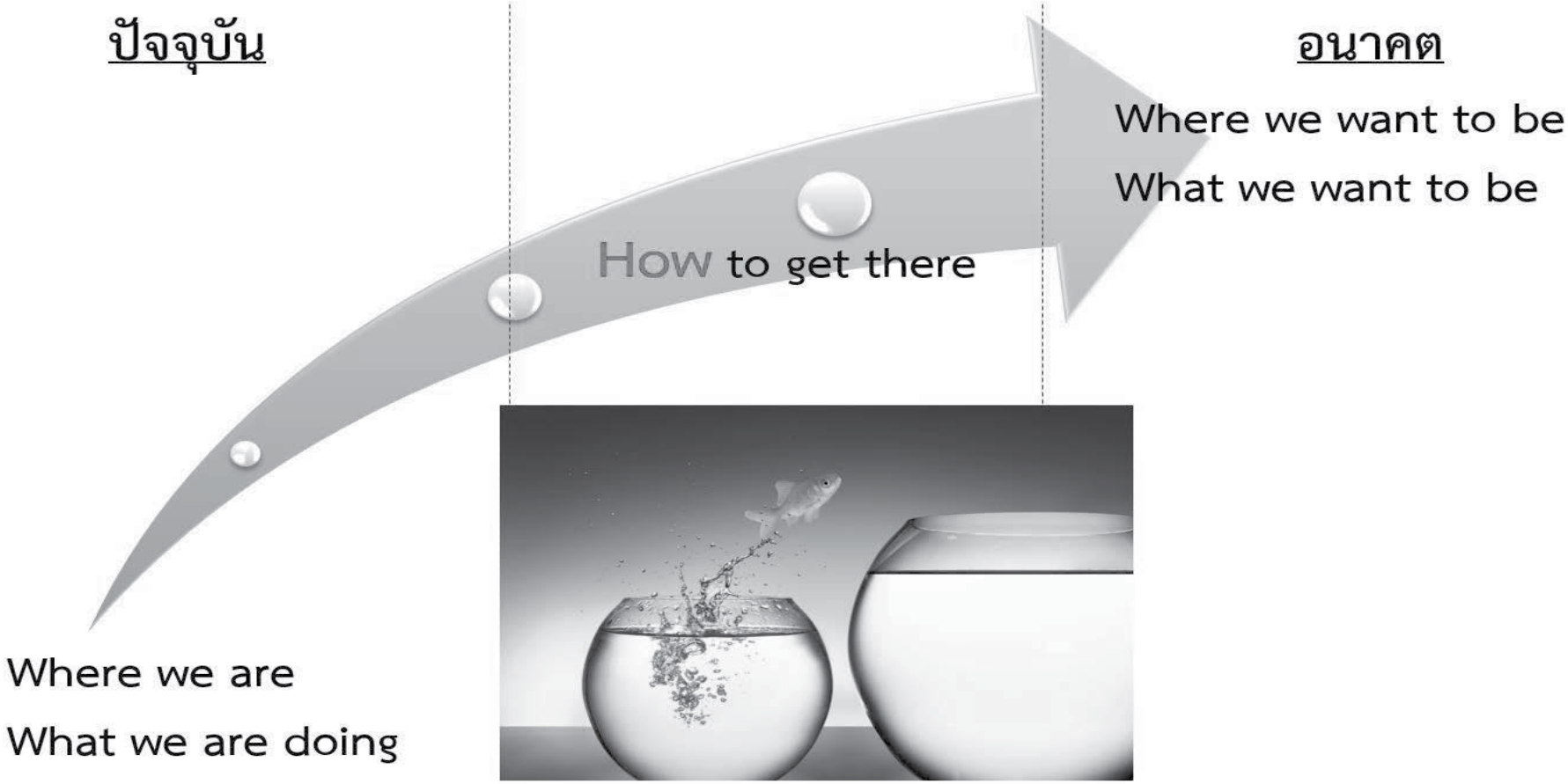

นโยบายสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

นิยามศัพท์

พันธกิจ	:	สิ่งที่คณะสงฆ์ต้องทำร่วมกัน
ค่านิยม	:	ความเชื่อมั่นร่วมกันของคณะสงฆ์
วิสัยทัศน์	:	สิ่งที่จะเกิดขึ้นใน 5-20 ปีหลังการปฏิรูปกิจการฯ
เป้าประสงค์	:	เป้าหมายหลักที่ต้องทำให้บรรลุวิสัยทัศน์
ยุทธศาสตร์	:	กระบวนการขับเคลื่อนสู่เป้าประสงค์
กลยุทธ์	:	วิธีการเพื่อบรรลุยุทธศาสตร์
โครงการ	:	แผนงาน กิจกรรม งบประมาณ

ตัวอย่างการไปสู่วิสัยทัศน์

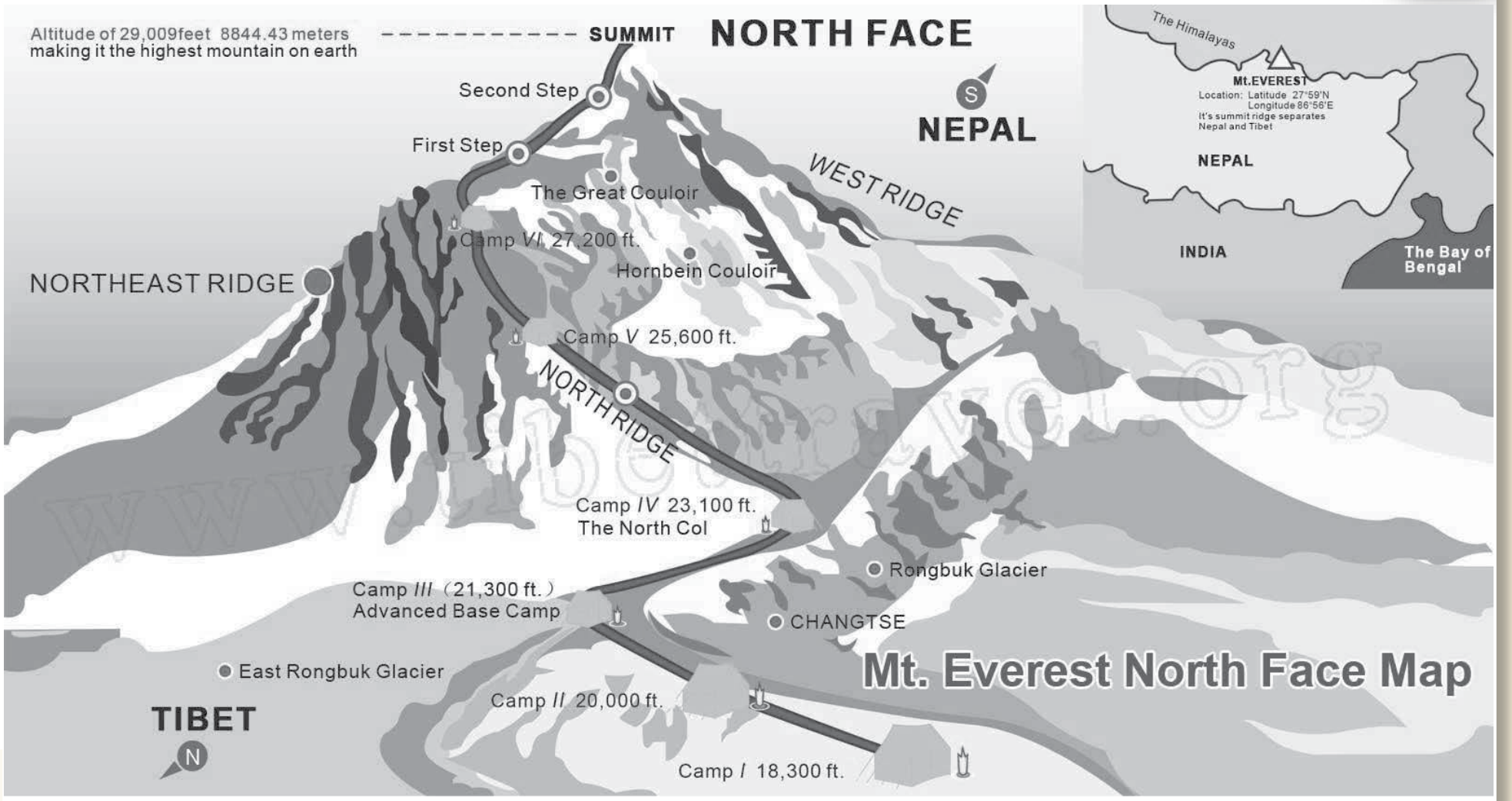

นโยบายสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

อารัมภะ (ริเริ่ม)

การเริ่มต้นที่ดี
เท่ากับสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง

แผนที่ยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ (Vision)

: พุทธศาสน์มั่นคง ดำรงศีลธรรม นำสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

พันธกิจ (Mission) : ด้านปกครอง , ด้านศาสนศึกษา , ด้านศึกษาสงเคราะห์ , ด้านเผยแผ่ , ด้านสาธารณูปการ , ด้านสาธารณสงเคราะห์ , พัฒนาพุทธมณฑล

ค่านิยม (Core Value) : อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา สู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

ผลลัพธ์องค์กร (Impact)	อัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ศึกษาพระปริยัติธรรม, พระพุทธศาสนา (+๕% จากปีฐาน)	อันดับความสันติสุขระดับประเทศ (เลื่อนขึ้น ๕ ระดับ)	ศูนย์ข้อมูลด้านพระพุทธศาสนาของโลก (ข้อมูลพร้อม ๑๐๐% ทุกด้าน)	มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (มีกระบวนการทำงาน ๑๐๐ %)
ยุทธศาสตร์ (Strategy)	๑ สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา	๒ ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน	๓ พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ	๔ มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา

ประสิทธิผลการดำเนินงาน	(๑) ปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนา (Embedded Faith)	(๒) เพิ่มศักยภาพทางปัญญา (Enable Wisdom)
กระบวนการภายใน	(๓) ร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิผล (Become the Strategic Partner)	(๔) พัฒนาระบบธรรมาภิบาล (Be a Great Governance)
	(๕) พัฒนาระบบสารสนเทศ ๔.๐ (Implement Buddhism ๔.๐)	
	(๖) พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย (Develop Buddhist Oriented Curriculum and Innovation)	
การเรียนรู้และพัฒนา	(๗) เพิ่มขีดความสามารถศาสนบุคคล (Ensure Human Capital Readiness)	(๘) เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง (Enhance Knowledge Capability)
งบประมาณ	(๙) บริหารศาสนสมบัติอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient Resources Management)	(๑๐) จัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนา (Funding Efficiency)

กลยุทธ์

นโยบายสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

การขับเคลื่อนแผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ปีงบประมาณ ๒๕๖๐-๒๕๖๑

REFORM - TRANSFORM

สร้างมาตรฐานกระบวนการทำงานมาตรการ แผน นโยบาย

งานปฏิรูปในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ด้านปกครอง

: จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กร

: จัดทำคู่มือการปฏิบัติหน้าที่พระสังฆาธิการ

: จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศคณะสงฆ์

: พัฒนาระบบงานงบประมาณ การเงิน บัญชี และพัสดุ

REFORM - TRANSFORM

สร้างมาตรฐานกระบวนการทำงานมาตรการ แผน นโยบาย

งานปฏิรูปในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ด้านศาสนศึกษา

: จัดทำแผนแม่บทการศึกษาพระปริยัติธรรม

: พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน

และการวัดผลประเมินผล

การขับเคลื่อนแผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ปีงบประมาณ ๒๕๖๐-๒๕๖๑

REFORM - TRANSFORM

สร้างมาตรฐานกระบวนการทำงานมาตรการ แผน นโยบาย

งานปฏิรูปในปี ๒๕๖๐- ๒๕๖๑ ด้านศึกษาสงเคราะห์

: จัดทำแผนแม่บทการศึกษาสงเคราะห์

: พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน

และการวัดผลประเมินผล

REFORM - TRANSFORM

สร้างมาตรฐานกระบวนการทำงานมาตรการ แผน นโยบาย

งานปฏิรูปในปี ๒๕๖๐- ๒๕๖๑ ด้านเผยแผ่

: จัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่กิจการพระพุทธศาสนา

: กำหนดมาตรฐานบุคลากรด้านการเผยแผ่

: พัฒนาหลักสูตร กระบวนการอบรม

และการวัดผลประเมินผล

การขับเคลื่อนแผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ปีงบประมาณ ๒๕๖๐-๒๕๖๑

REFORM - TRANSFORM

สร้างมาตรฐานกระบวนการทำงานมาตรการ แผน นโยบาย

งานปฏิรูปในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ด้านสาธารณูปการ

: จัดทำแผนแม่บทด้านสาธารณูปการ

: จัดทำระบบสารสนเทศศาสนสมบัติ

: จัดทำระบบการบริหารจัดการศาสนสมบัติ

REFORM - TRANSFORM

สร้างมาตรฐานกระบวนการทำงานมาตรการ แผน นโยบาย

งานปฏิรูปในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ด้านสาธารณสงเคราะห์

: จัดทำแผนแม่บทด้านสาธารณสงเคราะห์

: จัดตั้งกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา

: กำหนดเกณฑ์การสาธารณสงเคราะห์

การขับเคลื่อนแผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ปีงบประมาณ ๒๕๖๐-๒๕๖๑

REFORM - TRANSFORM

สร้างมาตรฐานกระบวนการทำงานมาตรการ แผน นโยบาย

งานปฏิรูปในปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ด้านการพัฒนาพุทธมณฑล

: แผนแม่บทการพัฒนาพุทธมณฑล

(พิมพ์เขียวและแนวทางการใช้พื้นที่ส่วนรวม)

แผนปฏิบัติการ
การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
ปีงบประมาณ ๒๕๖๐-๒๕๖๑

บทบาทการนำแผนปฏิรูปฯ สู่การปฏิบัติในปี ๒๕๖๑

- มหาเถรสมาคม
- เจ้าคณะใหญ่
- เจ้าคณะภาค
- เจ้าคณะจังหวัด
- เจ้าคณะอำเภอ
- เจ้าคณะตำบล
- เจ้าอาวาส

(๑) ปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนา (Embedded Faith)

(๒) เพิ่มศักยภาพทางปัญญา (Enable Wisdom)

(๓) ร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิผล (Become the Strategic Partner)

(๔) พัฒนาระบบธรรมาภิบาล (Be a Great Governance)

(๕) พัฒนาระบบสารสนเทศ ๔.๐ (Implement Buddhism ๔.๐)

(๖) พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย (Develop Buddhist Oriented Curriculum and Innovation)

(๗) เพิ่มขีดความสามารถศาสนบุคคล (Ensure Human Capital Readiness)

(๘) เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง (Enhance Knowledge Capability)

(๙) บริหารศาสนสมบัติอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient Resources Management)

(๑๐) จัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนา (Funding Efficiency)

การขับเคลื่อนแผนปฏิรูปฯเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติ ระดับจังหวัด

เจ้าคณะจังหวัด.....

มอบหมายนโยบาย ถ่ายทอด ติดตามผลการดำเนินงานรายงานต่อคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาระดับจังหวัด

๑. กำหนดนโยบายนำเสนอ จจ. เพื่อขออนุมัติ
๒. ผลักดัน สนับสนุน ส่งเสริม การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ
๓. แผนปฏิบัติการ แผนการติดตาม แผนการประเมิน ประจำปี
๔. ให้ความรู้ กระตุ้น ส่งเสริม
๕. ประสานงานให้เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

(อำเภอ ตำบล วัด ในการปกครอง)

๑. กำกับ ขับเคลื่อน การนำแผนงานสู่การปฏิบัติ
๒. กำกับการบริหารจัดการวัดและพระสงฆ์ในสังกัดให้ดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้

ผลลัพธ์

ตัวอย่าง : ผลลัพธ์ระดับจังหวัด
(ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถและจุดเด่นของแต่ละจังหวัด)

๑. คณะสงฆ์มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
๒. ผู้เรียนและผู้สอบได้ปริยัติธรรมมีอัตราการสอบได้เพิ่มขึ้น
๓. ผู้ศึกษาธรรมะมีอัตราการเพิ่มขึ้น
๔. ผู้ปฏิบัติธรรมมีอัตราเพิ่มขึ้น
๕. มีแนววิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารศาสนสมบัติ
๖. มีแนววิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการสาธารณสงเคราะห์
๗. มีพัฒนาการพุทธมลฑลสู่ศูนย์กลางการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา

ตัวอย่างแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด

ตัวอย่าง

เป้าหมายจังหวัด
ประชาชนมีสุข สังคมเข้มแข็ง พุทธศาสน์ยั่งยืน

แผนที่ยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ระดับจังหวัด .....พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ตัวอย่าง

วิสัยทัศน์ (Vision) : พุทธศาสน์มั่นคง ดำรงศีลธรรม นำสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

พันธกิจ (Mission) : ด้านการปกครอง , ด้านศาสนศึกษา , ด้านศึกษาสงเคราะห์ , ด้านการเผยแผ่ , ด้านสาธารณูปการ , ด้านสาธารณสงเคราะห์ , พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนา

ค่านิยม (Core Value) : อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา สู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

เป้าหมายจังหวัด.....

ผลลัพธ์องค์กร	ร้อยละการเพิ่มขึ้นของผู้สอบผ่านการศึกษาพระปริยัติธรรม (ร้อยละ ๕)	ผู้ศึกษาธรรมะมีอัตราการเพิ่มขึ้น ผู้ปฏิบัติธรรมมีอัตราเพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ จากปีฐาน	มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (มีกระบวนการทำงาน ๑๐๐ %)

ยุทธศาสตร์	สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา	ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน	พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ	มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา

ประสิทธิผลการดำเนินงาน	(๑) ปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนา	(๒) เพิ่มศักยภาพทางปัญญา	
กระบวนการภายใน	(๓) ร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิผล	(๔) พัฒนาระบบธรรมาภิบาล	(๕) พัฒนาระบบสารสนเทศ ๔.๐ (ศาสนสมบัติ / พระ / วัด)
การเรียนรู้และพัฒนา	(๗) เพิ่มศักยภาพศาสนบุคคล	(๘) เสริมสร้างองค์ความรู้ให้เข้มแข็ง	
งบประมาณ	(๙) จัดสรรทรัพยากรสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาให้คุ้มค่า		

นโยบายสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ยุทธศาสตร์ ๑ :สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	
					แผ่นดิน	บรจาค
(๑)ปลูกฝังศรัทธาในพระพุทธศาสนา	• จำนวนเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น (เครือข่าย = องค์กรทางศาสนา สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน)	• โครงการ “ธรรมาภิวัฒน์”	กิจกรรม “เยี่ยมวัดปฏิบัติธรรม”	•ปกครอง		
			กิจกรรม “ส่งเสริมศีลธรรมในบ ว ร”	•ศึกษาสงเคราะห์		
			กิจกรรม “สงเคราะห์ชุมชน”	•สาธารณสงเคราะห์		
(๒) เพิ่มศักยภาพทางปัญญา	• ร้อยละการเพิ่มขึ้นของผู้สอบผ่านการศึกษาพระปริยัติธรรม	• โครงการ “ธรรมาภิวัฒน์”	กิจกรรม “ค่ายพระปริยัติธรรม”	•ศาสนศึกษา		
		• โครงการ “ธรรมาภิวัฒน์”	กิจกรรมบวชสามเณรฤดูร้อน	•เผยแผ่		

ตัวอย่าง

นโยบายสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ยุทธศาสตร์ ๒ : ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	
					ภาครัฐ	บริจาค
(๓) ร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิผล	• จำนวนเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น (เครือข่าย = องค์กรทางศาสนา สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน)	• โครงการ หมู่บ้านรักษาศีล ๕	•กิจกรรม "ธรรมยาตราในพื้นที่" ลงพื้นที่ในปกครอง ตรวจการณ์และเยี่ยมเยือน รวมทั้งลงไปให้คำแนะนำการพัฒนาวัดให้เป็นไปตาม มติ มส.	- ปกครอง		
			•สื่อสาร รณรงค์ คุณลักษณะหมู่บ้านรักษาศีล๕ "โอบอ้อมอารี มีเมตตา จิตสาธารณะ และเชิญชวนคนเข้าร่วมกิจกรรม	- เผยแผ่		

ตัวอย่าง

ยุทธศาสตร์ ๒ : ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	
					ภาครัฐ	บริจาค
(๓) ร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิผล	• จำนวนเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น (เครือข่าย = องค์กรทางศาสนา สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน)	• โครงการ หมู่บ้านรักษาศีล ๕	•กิจกรรม "วัด ๕ส " ปรับปรุงพื้นที่วัดให้ถูกสุขลักษณะ พร้อมสำหรับเป็นพื้นที่สัปปายะ	•สาธารณูปการ		
			•กิจกรรม "พี่เลี้ยงศีลธรรม" เพื่อสร้างพระต้นแบบในสื่อความเป็นพระพี่เลี้ยงในโครงการ	•ศาสนศึกษา		

ตัวอย่าง

ยุทธศาสตร์ ๒ : ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	
					ภาครัฐ	บริจาค
(๓) ร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิผล	• จำนวนเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น (เครือข่าย = องค์กรทางศาสนา สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน)	• โครงการ หมู่บ้านรักษาศีล ๕	•กิจกรรม "รณรงค์การส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในพื้นที่รับผิดชอบ *การแต่งกายภายในพื้นที่วัด	• เผยแผ่ • ศึกษาสงเคราะห์		
			•กิจกรรม "ให้ความรู้ด้านศีลธรรม ๕ส กับประชาชนนักเรียน"	• ศึกษาสงเคราะห์		
			•กิจกรรม สงเคราะห์ความรู้เพื่อการพัฒนาพึ่งพาตนเองของหมู่บ้าน	•สาธารณสงเคราะห์		

ตัวอย่าง

ยุทธศาสตร์ ๒ : ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	
					ภาครัฐ	บริจาค
(๓) ร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิผล	• จำนวนเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น (เครือข่าย = องค์กรทางศาสนา สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน)	• โครงการ หมู่บ้านรักษาศีล ๕	•กิจกรรม "รณรงค์การส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในพื้นที่รับผิดชอบ *การแต่งกายภายในพื้นที่วัด	• เผยแผ่ • ศึกษาสงเคราะห์		
			•กิจกรรม "ให้ความรู้ด้านศีลธรรม ๕ส กับประชาชนนักเรียน"	• ศึกษาสงเคราะห์		
			•กิจกรรม สงเคราะห์ความรู้เพื่อการพัฒนาพึ่งพาตนเองของหมู่บ้าน	•สาธารณสงเคราะห์		

ตัวอย่าง

ยุทธศาสตร์ ๒ : ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	
					ภาครัฐ	เอกชน
(๔) พัฒนาระบบธรรมาภิบาล	• กระบวนการทำงานได้รับการปรับปรุงตามหลักธรรมาภิบาล	• โครงการพระพุทธศาสนา ๔.๐	• ปรับปรุงกระบวนการทำงานด้านกิจการคณะสงฆ์	•ปกครอง •ศาสนศึกษา •ศึกษาสงเคราะห์ •เผยแผ่ •สาธารณูปการ •สาธารณสงเคราะห์		
(๕) พัฒนาระบบสารสนเทศ ๔.๐	• ร้อยละความสำเร็จของสารสนเทศพร้อมใช้		จัดทำฐานข้อมูลศาสนบุคคลของวัด (พระสงฆ์ สามเณร ไวยาวัจกร อุบาสก อุบาสิกา)	•ปกครอง •ศาสนศึกษา •ศึกษาสงเคราะห์ •เผยแผ่ •สาธารณูปการ •สาธารณสงเคราะห์		
			จัดทำฐานข้อมูลศาสนสมบัติ (งบประมาณ บัญชี ทรัพย์สิน พัสดุ)	•ปกครอง •ศาสนศึกษา •ศึกษาสงเคราะห์ •เผยแผ่ •สาธารณูปการ •สาธารณสงเคราะห์		

ตัวอย่าง

ยุทธศาสตร์ ๓ : พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	
					[illegible]	บริจาค
(๗) เพิ่มขีดความสามารถศาสนบุคคล	• ร้อยละของศาสนบุคคลที่มีขีดความสามารถตามเกณฑ์การบริหารกิจการคณะสงฆ์	• โครงการเพิ่มศักยภาพศาสนบุคคล	• ส่งเสริมการศึกษาพระสังฆธิการ	•ปกครอง •ศาสนศึกษา •ศึกษาสงเคราะห์ •เผยแผ่ •สาธารณูปการ •สาธารณสงเคราะห์		
(๘) เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้เข้มแข็ง	• จำนวนองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาที่เพิ่มขึ้น	• โครงการ วัดต้นแบบ พระสังฆาธิการต้นแบบ	• เผยแผ่ความรู้ต้นแบบ	•ปกครอง •ศาสนศึกษา •ศึกษาสงเคราะห์ •เผยแผ่ •สาธารณูปการ •สาธารณสงเคราะห์		

ตัวอย่าง

ยุทธศาสตร์ ๔ : มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	
					ภาครัฐ	บริจาค
(๙) จัดสรรทรัพยากรสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนา	• ร้อยละคงอยู่ของกองทุนเพื่อพระพุทธศาสนา	• โครงการกองทุนเพื่อเผยแผ่กิจการพระพุทธศาสนา	• กำหนดเกณฑ์และแนวปฏิบัติการใช้จ่ายของกองทุน	•ปกครอง •ศาสนศึกษา •ศึกษาสงเคราะห์ •เผยแผ่ •สาธารณูปการ •สาธารณสงเคราะห์		

ตัวอย่าง

ตัวอย่างแผนยุทธศาสตร์ระดับวัด

แผนพัฒนา

วัด.....

จังหวัด.....

สถานการณ์วัดในปัจจุบัน

ตัวอย่าง

จำนวนพระภิกษุ	.....	รูป เปรียญธรรม.....	
สามเณร	.....	รูป	
กรรมการวัด	.....	คน	
ไวยาวัจกร	.....	คน	
กุฏิ		....	หลัง
ศาลาการเปรียญ		....	หลัง
อุโบสถ		....	หลัง
(อยู่ระหว่างการก่อสร้าง)		...	หลัง

รายได้วัด

ประเภททรัพย์สิน	จำนวน	รายได้ต่อเดือน	รายได้รวมต่อเดือน
ที่ดิน			
อาคารพาณิชย์			
ตู้บริจาค			
....			
....			
			xxxxxxxxxxxxxx
	รวมรายได้วัด		x

ตัวอย่าง

สถานการณ์การเงินวัด ณ วันที่ .....

เงินในระบบบัญชีวัด	
เงินสดในบัญชีออมทรัพย์ ๑	XXXXXXXXX บาท
เงินสดในบัญชีออมทรัพย์ ๒	XXXXXXXXX บาท
รายจ่ายประจำต่อเดือน	
ค่าบำรุงเสนาสนะ (น้ำ ไฟ โทรศัพท์)	**XXXXXXXX บาท**
ค่าสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาพระภิกษุสามเณร	**XXXXXXXX บาท**
รวมค่าใช้จ่ายประจำต่อเดือน	***XXXXXX บาท***

ตัวอย่าง

แผนยุทธศาสตร์วัด..... พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ (Vision) : พุทธศาสน์มั่นคง ดำรงศีลธรรม นำสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

เป้าหมายหลักของวัด : บริหารด้วยคุณธรรมอย่างมีคุณภาพ

ผลลัพธ์ที่ต้องการ *: ประชาชนมีสุข = มีผู้เข้ามาปฏิบัติธรรมในวัดเพิ่มขึ้น*

: พุทธศาสน์ยั่งยืน = มีศาสนทายาทเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์

สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา

ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล

พัฒนาวัดสู่ศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

บริหารศาสนสมบัติเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา

วัฒนธรรมคนวัด : รักษาศีล ยิ้มทักทาย แต่งกายเรียบร้อย

ตัวอย่าง

กลยุทธ์ที่ ๑ : บริหารศาสนสมบัติเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด : บัญชีวัดมีเงินคงเหลืออย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของรายรับต่อเดือน

โครงการ : พัฒนาการบริหารจัดการศาสนสมบัติให้เกิดประโยชน์สูง ประหยัดสุดตามแนวทางพระพุทธศาสนา ๔.๐	ผู้รับผิดชอบ : เจ้าอาวาส กรรมการวัด ไวยาวัจกร

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อบริหารจัดการศาสนสมบัติให้เกิดประโยชน์สูง ประหยัดสุด

๒. เพื่อจัดสรรทรัพยากรของวัดให้สามารถนำมาใช้เพื่อกิจการพระพุทธศาสนาของวัด

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณ	
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	ภาครัฐ	บริจาค
๑. จัดทำระบบบัญชีวัดให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งแนวทางการใช้เงินวัดเพื่อกิจการพระศาสนา							
๒. ชี้แจงแหล่งที่มารายได้และแนวทางการบริหารจัดการศาสนสมบัติให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มของวัดฯ รับทราบ							
๓. จัดทำสำนักงานวัดฯ เพื่อเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมเกี่ยวกับผลประโยชน์วัด							
๔. ติดตามและตรวจสอบ รวมทั้งรายงานให้คณะผู้ปกครองทราบตามแนวปฏิบัติคณะสงฆ์							

กลยุทธ์ที่ ๒ : ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัด : มีกระบวนการทำงานเพื่อสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาของวัด

แผนงาน : จัดทำคู่มือการทำงานของวัดตามแนวทางพระพุทธศาสนา ๔.๐

ผู้รับผิดชอบ : เจ้าอาวาส กรรมการวัด ไวยาวัจกร

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อยกระดับกระบวนการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล

๒. เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณ	
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	ภาครัฐ	บริจาค
๑. กำหนดระบบงานที่สำคัญของวัดตามแนวทางการทำงานของคณะสงฆ์ ด้านปกครอง , ด้านศาสนศึกษา , ด้านศึกษาสงเคราะห์ , ด้านเผยแผ่ , ด้านสาธารณูปการ , ด้านสาธารณสงเคราะห์							
๒. ชี้แจงให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของวัด รับทราบและนำไปเป็นคู่มือปฏิบัติ							
๓. ให้พระภิกษุ สามเณร และผู้เกี่ยวข้องกับการทำงานของวัดใช้เป็นคู่มือการทำงาน							
๔. ติดตามประเมินผลการทำงานตามคู่มือ							

นโยบายสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

กลยุทธ์ที่ ๓ : พัฒนาวัดสู่ศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด : จำนวนพุทธศาสนิกชนเข้ามาปฏิบัติธรรมและร่วมกิจกรรมในวัดเพิ่มขึ้น

โครงการ โครงการธรรมภิวัฒน์วัด..... ผู้รับผิดชอบ :

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อยกระดับวัดให้เป็นศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๑. เพื่อเสริมสร้างศรัทธาและปัญญาให้กับพุทธศาสนิกชน

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณ	
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	ภาครัฐ	บริจาค
๑. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนบาลี นักธรรม สำหรับสามเณร							
๒. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนธรรมศึกษา สำหรับชุมชนรอบวัด							
๓. กิจกรรม ทำวัตร สวดมนต์ ทุกวันอาทิตย์							
๔. กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์ในบริเวณวัด	- ทหาร						
๕. แผนการพัฒนาพื้นที่ในวัดให้เกิดประโยชน์สูง ประหยัดสุด							

กลยุทธ์ที่ ๔ : สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด : มีพุทธบริษัทเข้ามาใช้พื้นที่วัดปฏิบัติศาสนกิจ

โครงการ : หมู่บ้านรักษาศีล ๕ | **ผู้รับผิดชอบ :**

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนาในวัด

๒. เพื่อให้วัดฯ เป็นที่พึ่งและที่ดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณ	
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	ภาครัฐ	บริจาค
๑. จัดหาที่พักสำหรับสามเณรที่มาจำวัด							
๒. เปิดพื้นที่วัดเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนา							
๓. บูรณปฏิสังขรณ์วัด							

แนวทางการดำเนินโครงการประจำปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑

โครงการ	กลยุทธ์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา									
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐
โครงการพระพุทธศาสนา ๔.๐ *(เร่งด่วน)*	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
โครงการธรรมาภิวัฒน์		/					/	/		
โครงการหมู่บ้านรักษาศีลห้า	/	/	/						/	
โครงการของพื้นที่.....										

โครงการพระพุทธศาสนา ๔.๐

ผลลัพธ์

- คณะสงฆ์มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
- มีศูนย์กลางการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาของจังหวัด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อยกระดับการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

๒. เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการบริหารกิจการพระพุทธศาสนา

โครงการพระพุทธศาสนา ๔.๐

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณภาครัฐ	งบประมาณบริจาค
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔		
• วางระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลบัญชี พัสดุ ศาสนสมบัติ และพัฒนาศูนย์กลางการบริหารจัดการกิจการพระพุทธศาสนาของจังหวัด	- ปกครอง						
• ทบทวนขั้นตอนการทำงานด้านปกครองให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย	- ปกครอง						
• ทบทวนขั้นตอนการทำงานด้านศาสนศึกษาให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย	- ศาสนศึกษา						
• ทบทวนขั้นตอนการทำงานด้านศึกษาสงเคราะห์ให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย	- ศึกษาสงเคราะห์						
• ทบทวนขั้นตอนการทำงานด้านเผยแผ่ให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย	- เผยแผ่						

โครงการพระพุทธศาสนา ๔.๐

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณภาครัฐ	งบประมาณบริจาค
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔		
• ทบทวนขั้นตอนการทำงานด้านสาธารณูปการให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย	- สาธารณูปการ						
• ทบทวนขั้นตอนการทำงานด้านสาธารณสงเคราะห์	- สาธารณสงเคราะห์						
• จัดทำฐานข้อมูลด้านบัญชีวัดฐานข้อมูลด้านศาสนบุคคล	- ปกครอง						
• จัดทำฐานข้อมูลด้านการศึกษาของคณะสงฆ์	- ศาสนศึกษา						
• จัดทำฐานข้อมูลด้านศึกษาสงเคราะห์	- ศึกษาสงเคราะห์						

โครงการพระพุทธศาสนา ๔.๐

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณภาครัฐ	งบประมาณบริจาค
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔		
• จัดทำฐานข้อมูลด้านเผยแผ่	- เผยแผ่						
• จัดทำฐานข้อมูลด้านศาสนสมบัติ	- สาธารณูปการ						
• จัดทำฐานข้อมูลการสงเคราะห์ผู้เดือดร้อน(ผู้ให้ ผู้รับ เหตุการสงเคราะห์ รวมทั้งองค์ความรู้การพัฒนาท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบการพัฒนา)	- สาธารณสงเคราะห์						
• ตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องและทันสมัยอย่างน้อยไตรมาสละ ๑ ครั้ง	- ปกครอง						
• ส่งรายงานที่เจ้าคณะปกครองปีละ ๑ ครั้ง	- ปกครอง						

โครงการหมู่บ้านรักษาศีลห้า

ผลลัพธ์:

ระดับความสุขมวลรวมของจังหวัดเพิ่มขึ้น

จำนวนเครือข่ายความร่วมมือในกิจกรรมพระพุทธศาสนาเพิ่มขึ้น

มีแนววิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหารศาสนสมบัติ

มีแนววิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการสาธารณสงเคราะห์

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อยกระดับความสุขมวลรวมของประเทศ

๒. เพื่อเสริมสร้างศรัทธาและปัญญาให้กับพุทธศาสนิกชน

๓. เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้กับพระพุทธศาสนา

๔. เพื่อยกระดับ สร้างพื้นที่ต้นแบบ คนต้นแบบ ด้านพระพุทธศาสนา

โครงการหมู่บ้านรักษาศีลห้า

ตัวอย่าง

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณภาครัฐ	งบประมาณบริจาค
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔		
• ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและจัดทำแผนงานระยะ ๒๕๖๐-๒๕๖๑	- ปกครอง						
• กิจกรรม “ธรรมยาตราในพื้นที่” ลงพื้นที่ในปกครอง ตรวจการณ์และเยี่ยมเยือน รวมทั้งลงไปให้คำแนะนำการพัฒนาวัดให้เป็นไปตาม มติ มส.	- ปกครอง						
• สื่อสาร รณรงค์ คุณลักษณะหมู่บ้านรักษาศีล๕ “โอบอ้อมอารี มีเมตตา จิตสาธารณะ”และเชิญชวนคนเข้าร่วมกิจกรรม	- เผยแผ่						
• กิจกรรม “วัด ๕ส ” ปรับปรุงพื้นที่วัดให้ถูกสุขลักษณะ พร้อมสำหรับเป็นพื้นที่สัปปายะ	- สาธารณูปการ						

โครงการหมู่บ้านรักษาศีลห้า

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณภาครัฐ	งบประมาณบริจาค
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔		
• กิจกรรม "พี่เลี้ยงศีลธรรม" เพื่อสร้างพระต้นแบบในสื่อความ เป็นพระพี่เลี้ยงในโครงการ	- ศาสนศึกษา						
• กิจกรรม "รณรงค์การส่งเสริมวัฒนธรรมไทยในพื้นที่รับผิดชอบ *การแต่งกายภายในพื้นที่วัด	- เผยแผ่ - ศึกษาสงเคราะห์						
• เพิ่มความรู้ ศักยภาพ พระสังฆาธิการ ในการขับเคลื่อนโครงการ	- ศาสนศึกษา						
• กิจกรรม "ให้ความรู้ด้านศีลธรรม ๕ส กับประชาชน นักเรียน"	- ศึกษาสงเคราะห์						
• กิจกรรม ให้ศีล ให้ทานธรรม กับผู้เดือดร้อน ผู้ประสบภัย	- สาธารณสงเคราะห์						
• กิจกรรม สงเคราะห์ความรู้เพื่อการพัฒนาพึ่งพาตนเองของหมู่บ้าน	- สาธารณสงเคราะห์						

ตัวอย่าง

โครงการธรรมาภิวัฒน์

ผลลัพธ์ :

- ร้อยละหลักสูตรของกิจการพระพุทธศาสนาที่ได้รับการปรับปรุง
- จำนวนนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอนรูปแบบใหม่
- ผู้เรียนและผู้สอบได้ปริยัติธรรมมีอัตราการสอบได้เพิ่มขึ้น
- ผู้ศึกษาธรรมะมีอัตราการเพิ่มขึ้น
- ผู้ปฏิบัติธรรมมีอัตราเพิ่มขึ้น
- ร้อยละของศาสนบุคคลที่มีขีดความสามารถตามเกณฑ์การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ๖ ด้าน
- จำนวนองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาที่เพิ่มขึ้น

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างศรัทธาและปัญญาให้กับพุทธศาสนิกชน

๒. พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมวิชาการให้ทันสมัย

๓. เพิ่มขีดความสามารถศาสนบุคคล

โครงการธรรมาภิวัฒน์

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณภาครัฐ	งบประมาณบริจาค
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔		
• จัดทำแผนพัฒนา "การศึกษาพระพุทธศาสนา" ของจังหวัด	- ปกครอง + ศาสนศึกษา + ศึกษาสงเคราะห์						
• นำสู่การปฏิบัติและประเมินความก้าวหน้า	- ปกครอง						
• กิจกรรม "บาลีเข้มแข็ง นักธรรมเข้มข้น สามัญได้มาตรฐาน"	- ศาสนศึกษา						
• กิจกรรม "พัฒนาสุขภาวะของวัด" (สุขภาวะ = กาย ใจ สังคม จิตวิญญาน)	- สาธารณูปการ						

ตัวอย่าง

โครงการธรรมาภิวัฒน์

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณภาครัฐ	งบประมาณบริจาค
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔		
• กิจกรรม “ส่งเสริมศีลธรรมใน บ ว ร”	- ศึกษาสงเคราะห์						
• กิจกรรม “บรรพชาสามเณร”	- เผยแผ่						
• กิจกรรม “สงเคราะห์ชุมชน”	- สาธารณสงเคราะห์						

ตัวอย่าง

แบบฟอร์มตัวอย่าง
การเขียนแผนยุทธศาสตร์
การเขียนโครงการ

ยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา จังหวัด.....

	๑	๒	๓	๔
ยุทธศาสตร์ (Strategy)	.....	.....	.....	.....
ประสิทธิผลการดำเนินงาน				
กระบวนการภายใน				
การเรียนรู้และพัฒนา				
งบประมาณ				

ยุทธศาสตร์ : .....

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	
					ภาครัฐ	บริจาค

ยุทธศาสตร์ : .....

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	
					ภาครัฐ	บริจาค

นโยบายสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ยุทธศาสตร์ : .....

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	
					ภาครัฐ	บริจาค

ยุทธศาสตร์ : .....

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	โครงการ	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ	
					ภาครัฐ	บริจาค

โครงการ .....

วัตถุประสงค์ของโครงการ

: .....

: .....

: .....

ตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ที่ต้องการในโครงการ

: .....

: .....

: .....

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณ	
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	ภาครัฐ	บริจาค

โครงการ .....

วัตถุประสงค์ของโครงการ

: .....

: .....

: .....

ตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ที่ต้องการในโครงการ

: .....

: .....

: .....

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณ	
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	ภาครัฐ	บริจาค

นโยบายสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

โครงการ .....

วัตถุประสงค์ของโครงการ

: .....

: .....

: .....

ตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ที่ต้องการในโครงการ

: .....

: .....

: .....

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณ	
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	ภาครัฐ	บริจาค

โครงการ .....

วัตถุประสงค์ของโครงการ

: .....

: .....

: .....

ตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ที่ต้องการในโครงการ

: .....

: .....

: .....

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณ	
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	ภาครัฐ	บริจาค

นโยบายสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

โครงการ .....

วัตถุประสงค์ของโครงการ

: .....

: .....

: .....

ตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ที่ต้องการในโครงการ

: .....

: .....

: .....

แผนงาน / กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา				งบประมาณ	
		Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	ภาครัฐ	บริจาค

ปัจจัยความสำเร็จ (Enable Success Factor)

ดังที่ได้กล่าวไว้แต่ตอนต้นว่า พระพุทธศาสนาเป็น ๑ ใน ๓ สถาบันหลักของประเทศไทย ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศนับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลัก ฉะนั้น การบริหารจัดการพระพุทธศาสนาจึงต้องอาศัยพุทธบริษัทที่พระพุทธองค์ทรงมอบหมายไว้ เพื่อดำรงพุทธศาสนาให้มั่นคงสถาพร

ผู้ที่จะทำงานเพื่อพระพุทธศาสนา ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบรรพชิต หรือคฤหัสถ์ จึงต้อง **"อุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา สู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน"** จึงจะประสบความสำเร็จได้

ปัจจัยที่จะนำพาไปสู่ความสำเร็จ นั้น ประกอบด้วย

๑) มีเป้าหมายร่วม รวมน้ำใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกภาพในการทำงาน แม้จะมีความคิดเห็นแตกต่างกันบ้าง แต่ก็มีความชัดเจนในเป้าหมายหลักเหมือนกัน และแสดงความพร้อมเพรียงที่จะเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ดังพระพุทธพจน์ที่ว่า สุขา สังฆัสสะ สามัคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะนำมาซึ่งความสุข

๒) พัฒนาความเชี่ยวชาญทุกด้าน

เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคปัจจุบัน ศาสนบุคคลทุกท่านต้องมีความพร้อมอยู่เสมอที่จะพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก อันจะส่งผลกระทบต่อการดำรงอยู่และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพราะเมื่อใดที่เราหยุดการพัฒนา แสดงว่า เรากำลังถอยหลัง หรือช้ากว่าคนอื่นไปหนึ่งก้าวเสมอ

๓) ปรับโครงสร้างการบริหารองค์กรให้ทันสมัย

โดยเริ่มต้นจากการบริหารจัดการในระดับท้องถิ่น คือระดับวัด ให้มีการบริหารงานที่คล่องตัว แต่ทรงประสิทธิภาพ ตามหลักธรรมาภิบาล

๔) ทรัพยากรพร้อมใช้งาน

หมายรวมทั้งทรัพยากรบุคคล อันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าที่สุดในการพัฒนา เพราะหากทรัพยากรบุคคลขาดคุณภาพแล้ว การพัฒนาก็จะประสบกับปัญหาอุปสรรคอีกนานับประการ แต่ถ้าทรัพยากรบุคคลเปี่ยมคุณภาพ การบริหารจัดการต่างๆ ก็จะสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

๕) ติดตามการดำเนินการอย่างใกล้ชิด

เมื่อมีการทำงานไม่ว่าประเภทใดก็ตาม ต้องมีการติดตามประเมินผลทุกขั้นตอน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากความพลั้งเผลอ เป็นการแสดงออกถึงความโปร่งใสตรวจสอบได้ ตามหลักธรรมาภิบาล แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

บทสรุป :
ความท้าทายของพระพุทธศาสนาในศตวรรษที่ ๒๑

นับตั้งแต่พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน ปีนี้ เป็นปีที่ ๒,๕๖๐ แล้ว แต่พระพุทธศาสนาโดยเฉพาะหลักธรรมทางพระพุทธศาสนายังดำรงคงอยู่ เพื่อให้ทุกคนได้ศึกษาค้นคว้า พิสูจน์ ทดลอง ว่าเป็นจริงอย่างนั้นหรือไม่? ถ้าปฏิบัติตามแล้วจะได้ผลเช่นไร? และถ้าไม่ปฏิบัติตามที่ตรัสไว้จะได้รับผลเสียหายอย่างไร? ซึ่งความจริงก็ปรากฏตามที่ผู้ได้ศึกษาค้นคว้าและทดลอง รู้ด้วยตนเอง

ถึงอย่างนั้น พระพุทธศาสนาก็มีความท้าทายตั้งแต่สมัยที่พระพุทธองค์ยังทรงพระชนม์อยู่ เพราะหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นคำสอนที่สวนทางกับคำสอนของศาสนาอื่นในสมัยนั้น แต่ด้วยพระปัญญาคุณของพระพุทธองค์ ก็สามารถฝ่าฟันปัญหาต่างๆเหล่านั้นมาได้ และพระพุทธศาสนาก็เจริญรุ่งเรือง มั่นคงในชมพูทวีป

แต่เมื่อพระพุทธองค์ปรินิพพานได้ ๗ วัน ก็เกิดความท้าทายใหม่ขึ้น อาศัยเหตุที่พระพุทธองค์ปรินิพพานนั้น มีพระสูงอายุรูปหนึ่ง บอกกับภิกษุทั้งหลายว่าไม่ต้องเศร้าโศก นับเป็นเรื่องดีที่พวกเราจะได้ไม่ต้องปฏิบัติตามพระธรรมวินัยที่ทรงบัญญัติไว้ เพราะคิดว่าไม่มีศาสดาแล้ว ไม่มีผู้บังคับ ไม่จำเป็นต้องทำตาม จนนำไปสู่การทำสังคายนาครั้งที่ ๑

ความท้าทายของพระพุทธศาสนา เกิดขึ้นในทุกยุคทุกสมัย นั่นเป็นเพราะว่าพระพุทธศาสนาไม่ใช่ศาสนาที่บังคับให้คนเชื่อและปฏิบัติตาม แต่เป็นศาสนาแห่งเหตุและผล เป็นศาสนาที่ศาสนิกผู้ยอมตนเคารพนับถือบูชาต้องศึกษา ปฏิบัติ จึงจะสัมผัสกับผลของการกระทำนั้นด้วยตัวเอง

ความท้าทายของพุทธศาสนาในยุคดิจิตอล

พุทธศตวรรษที่ ๒๑ นับเป็นยุคแห่งสังคมข่าวสาร เป็นโลกไร้พรมแดน ที่เราสามารถย่อโลกไว้ในมือเรา ค้นหาข้อมูลข่าวสารที่ต้องการได้ในชั่วเวลานิดเดียว ข้อมูลทั้งที่จริงและไม่จริงสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว เข้าถึงผู้รับได้ทุกระดับ ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา พระพุทธศาสนาจึงถือว่าเผชิญกับความท้าทายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

มีคนเคยกล่าวไว้ว่า สาเหตุที่คนไม่เข้าวัด มีอยู่ ๗ อย่าง คือ

๑) เพราะมัวประมาท
๒) เพราะตัดห่วงไม่ขาด
๓) เพราะฉลาดกว่าพระเทศน์
๔) เพราะเศรษฐกิจไม่อำนวย

๕) เพราะสังขารไม่ช่วย

๖) เพราะพระบอกหวยไม่ถูก

๗) เพราะวัดไม่ปลูกศรัทธา

หากพิจารณาตามเหตุผลนี้ก็จะเห็นว่า ข้อ ๑-๕ เป็นปัจจัยภายนอกของแต่ละบุคคล ที่มีความคิดเห็นต่างกัน มีสถานะความเป็นอยู่ต่างกัน มีสุขภาพร่างกายที่ต่างกัน

แต่ข้อ ๖ และข้อ ๗ เป็นปัญหาของคณะสงฆ์ที่ต้องแก้ไข

ข้อ ๖ แสดงให้เห็นถึงการไม่เอาใจใส่ในการศึกษาพัฒนาตนเอง ไม่สั่งสอนญาติโยมให้ดำเนินชีวิตในทางที่ถูกต้อง เหมาะสม ส่วนข้อ ๗ นับเป็นปัญหาใหญ่ที่องค์กรทางพระพุทธศาสนากำลังประสบอยู่และต้องดำเนินการแก้ไขโดยด่วน

พระพุทธองค์ตรัสว่า สัทธา สาธุ ปติฏฐิตา ความศรัทธาทำให้ทุกอย่างสำเร็จประโยชน์ หมายความว่าขอแค่มีศรัทธาเป็นตัวนำก็ถือว่าสิ่งดีๆที่หวังไว้จะสำเร็จได้ไม่ยาก แต่ถ้าหากขาดศรัทธา หรือหมดศรัทธาแล้วก็จะทำให้คุณธรรมอื่นๆไม่เกิดขึ้นด้วย ในแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ฉบับนี้จึงเน้นที่การสร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา ด้วยการปลูกฝังศรัทธาให้มั่นคง

แล้วอะไรคือความท้าทายของพระพุทธศาสนาในยุคดิจิตอล

๑) วิกฤติศรัทธา อันเป็นผลมาจากการประพฤติปฏิบัติของพระสงฆ์สามเณรบางรูป ที่ประมาทพลั้งเผลอ ขาดความสำรวมระวัง จนทำให้สังคมสงฆ์ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบ เป็นเหตุให้ศรัทธาของพุทธศาสนิกชนคลอนแคลน เพราะทุกคนมองพระสงฆ์แบบเหมารวม ไม่ได้แยกแยะเป็นรายบุคคล

๒) ปัญญาปริทัศน์ พระสงฆ์บางรูป ญาติโยมบางท่านที่มีการศึกษาแล้วคิดว่าตัวเองมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าอย่างถ่องแท้แล้ว นำคำสอนนั้นมาดัดแปลง แก้ไขเพื่อให้เป็นของตัวเอง จนกลายเป็นสัทธรรมปฏิรูป

๓) ญาติโยมปฏิบัติ คือ สำนักปฏิบัติธรรมต่างๆ ซึ่งบริหารจัดการโดยคฤหัสถ์ผุดขึ้นมากมายด้วยเหตุผล คือความสะดวก สะอาด สบาย ในขณะที่ไปปฏิบัติที่วัดหรือสถานที่ปฏิบัติธรรมนั้นได้รับความลำบาก ไม่สะดวกทั้งเรื่องอาหาร ที่พัก การเดินทาง สภาพแวดล้อม ผู้คนจึงหันมาให้ความสนใจในการปฏิบัติกับอาจารย์ที่เป็นคฤหัสถ์มากขึ้น

๔) ขัดเคืองเรื่องเศรษฐกิจ นับเป็นปัญหาหลักในการดำรงชีวิตของคนในปัจจุบัน ที่ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ ต้องทำให้ท้องอิ่มก่อนจึงจะหันหาทางสงบจิตใจได้ ประกอบด้วยต้องมีภาระรับผิดชอบครอบครัวอีก จึงทำให้ไม่สะดวกที่จะเดินทางไปวัด หรือไม่สะดวกที่จะสนับสนุนด้านงบประมาณในกิจการพระศาสนา

๕) ชีวิตยุคไอที เป็นสังคมยุคข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน การไหลบ่าของข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว หากขาดปัญญาพิจารณาไตร่ตรองก็จะทำให้เสพสิ่งที่ผิดได้

มองในแง่ดี ถือว่ามีความสะดวกในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างยิ่ง เพราะมีช่องทางมากมายในการนำเสนอธรรมะสู่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เข้าถึงได้ทุกระดับ

มองในแง่ที่ต้องระวัง คือ หากการเผยแผ่พระธรรมคำสอนนั้น เป็นการกระทำโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความรู้อย่างถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาก็นับว่าอันตรายอย่างยิ่ง

อีกอย่างหนึ่ง ข่าวพระพุทธศาสนาในทางลบก็สามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน สามารถทำลายศรัทธาของพุทธศาสนิกชนเป็นวงกว้าง และรวดเร็ว ยากต่อการแก้ไข

แผนยุทธศาสตร์ จะรับมือความท้าทายได้อย่างไร

แผนเขียนไว้ใช้ไม่ใช่เขียนไว้โชว์

การจัดทำแผนที่ดีนั้น ต้องเป็นแผนที่ได้รับความเห็นชอบร่วมกัน ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ เพราะหากไม่มีการวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาต่างๆ แล้วนำมาเขียนเป็นแผน แต่เป็นการคาดการณ์ หรือนั่งเทียนเขียน แผนนั้นก็ไม่สามารถที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้

ระดับนโยบายต้องสามารถชี้แจงได้ว่า แผนแต่ละขั้นตอนมีความเป็นมาอย่างไร มีอะไรเป็นเกณฑ์วัดว่าจะสำเร็จหรือไม่ เมื่อใด? โดยอาศัยฐานข้อมูลที่เป็นจริง

ส่วนในระดับปฏิบัติการ ต้องสามารถเดินตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เปรียบเหมือนการเดินทางที่ต้องอาศัยแผนที่ แม้จะมีเส้นทางมากมายให้เลือก แต่เราก็สามารถเลือกเส้นทางที่สะดวกที่สุดสำหรับเราได้ แต่เป้าหมายยังคงอยู่ไม่เปลี่ยนแปลง

เปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาส

ภัยคุกคามของพระพุทธศาสนา มีสาเหตุมาจากทั้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กร ตราบใดที่มนุษย์ยังเป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับสังคมนี้อยู่ ปัญหาต่างๆ ก็ยังจะคงอยู่ เพราะความคิดเห็นของแต่ละคนไม่เหมือนกัน อันนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่แตกต่างกัน

การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์นี้ ถือเป็นการกำหนดรูปแบบการปฏิบัติงานขององค์กรพระพุทธศาสนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จากที่เคยทำงานแบบปัจเจกชน คือต่างคนต่างทำ ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพระพุทธศาสนา ก็กลับมาพลิกวิกฤตินั้นให้เป็นโอกาสในการพัฒนาองค์กรพระพุทธศาสนาเพื่อนำพาสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

คิดนอกกรอบแต่ไม่นอกพระธรรมวินัย

พระธรรมวินัย นับเป็นศาสดาของพระพุทธศาสนา ตั้งแต่พระพุทธองค์ปรินิพพานแล้ว เพราะฉะนั้น การทำงานอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนานั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด มีความสนใจใฝ่รู้ในการที่จะพัฒนาตนให้มีความรู้ ความชำนาญ เชี่ยวชาญในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ อันจะทำให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนามีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

คำว่า คิดนอกกรอบ ก็คือ การสร้างนวัตกรรมใหม่ให้เกิดขึ้นแก่วงการพระพุทธศาสนา ซึ่งปรากฏเป็นหนึ่งในกลยุทธ์ของการดำเนินการตามพันธกิจคณะสงฆ์ทั้ง ๖ ด้าน รวมทั้งการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาของโลก ซึ่งแม้ว่าจะเป็นการคิดนอกกรอบ แต่ก็ต้องรักษาพระธรรมวินัย อันเป็นศาสดาของพระพุทธศาสนาเอาไว้อย่างมั่นคง

ดังที่กล่าวมานี้ คณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา (คปพ.) มั่นใจว่า เมื่อดำเนินการตามแผนที่วางไว้นี้ ย่อมสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ ที่ว่า

“พุทธศาสน์มั่นคง ดำรงศีลธรรม นำสังคมสู่สันติสุขอย่างยั่งยืน”

ภาคผนวก

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๐

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๒๘๒/๒๕๖๐

เรื่อง ขอความเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของคณะสงฆ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตรี และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย

๑.	พระราชวรเมธี	วัดประยุรวงศาวาส	ประธานกรรมการ
๒.	รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ทั้ง ๓ ท่าน)		รองประธานกรรมการ
๓.	พระเทพสุวรรณเมธี	วัดสุวรรณาราม	กรรมการ
๔.	พระเทพปริยัติโมลี	วัดโมลีโลกยาราม	กรรมการ
๕.	พระราชวรมุนี	วัดสังเวชวิศยาราม	กรรมการ
๖.	พระราชเมธี	วัดไตรมิตรวิทยาราม	กรรมการ
๗.	พระราชสารเวที	วัดสัมพันธวงศาราม	กรรมการ
๘.	พระมงคลวชิรากร	วัดยานนาวา	กรรมการ
๙.	พระโสภณพัฒนบัณฑิต	วัดธาตุ/จังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
๑๐.	ศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ยาวะประภาส		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๑.	ดร.ชลทิศ ธีระฐิติ		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๒.	ที่ปรึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (นางสาววนิดา นวลบุญเรือง)		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๑๓. นางสาวสายพิรุณ เพิ่มพูล		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๔. นายธีรเสฏฐ์ ศิรธนานนท์		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๕. ผู้ตรวจราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (นายสมเกียรติ ธงศรี)		กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา		กรรมการ
๑๗. ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนสถาน		กรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ		กรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักงานพุทธมณฑล		กรรมการ
๒๐. เลขานุการกรม		กรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา		กรรมการ
๒๒. ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม		กรรมการและเลขานุการ
๒๓. พระปริยัติวรานุกูล	วัดนิมมานรดี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. พระครูสิริสารบัณฑิต	วัดประยุรวงศาวาส	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. พระมหาสุเทพ สุปณฺฑิโต	วัดราชบุรณะ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. ผู้อำนวยการกลุ่มคุ้มครองพระพุทธศาสนา		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๘. นายคนึงกิจ พรหมนุชานนท์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๙. นายดำรงศักดิ์ เกตุแก้ว สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นายชัยวัฒน์ สุยะหลาน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. นางสาวรัฐจันทร์ ชัยชญา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการฯ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. จัดทำแนวทาง มาตรการ การขับเคลื่อนแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสู่การปฏิบัติ

๒. จัดทำแผนปฏิบัติการที่ประกอบด้วย โครงการ/แผนงาน/กิจกรรม/งบประมาณ ให้สอดรับกับแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

๓) ถ่ายทอดแนวทาง มาตรการของแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาฯ สู่ระดับภาค และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๔) ให้คำปรึกษาในการดำเนินการของคณะกรรมการฯ ระดับภาค และผู้เกี่ยวข้อง

๕) แก้ไขปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาฯ สู่การปฏิบัติ

๖) ติดตาม ประเมินผล การดำเนินการ และรายงานผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสู่การปฏิบัติต่อคณะกรรมการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมหรือกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคมมอบหมาย

ให้เจ้าคณะภาคแต่งตั้งกรรมการประสานแผนงานการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาระดับภาค เพื่อนำนโยบายไปสู่การทำแผนระดับจังหวัดในสังกัดให้แล้วเสร็จภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ โดยมีแนวทางการแต่งตั้งของคณะกรรมการฯ ระดับภาค ดังนี้

๑. เจ้าคณะภาค หรือรองเจ้าคณะภาคที่ได้รับมอบหมาย	ประธานกรรมการ
๒. รองเจ้าคณะภาค	รองประธานกรรมการ
๓. เจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัด	กรรมการ
๔. รองเจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัด	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด	กรรมการ
๖. ผู้ทรงคุณวุฒิ เชี่ยวชาญด้านแผน ไม่เกิน ๓ คน	กรรมการ
๗. เลขานุการเจ้าคณะภาค	กรรมการและเลขานุการ
๘. เลขานุการรองเจ้าคณะภาค	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๙. เลขานุการเจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๐. เจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด จังหวัดละไม่เกิน ๒ คน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการฯ ระดับภาค มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. นำนโยบายไปสู่การทำแผนระดับจังหวัดในสังกัด

๒. จัดทำแผนปฏิบัติการที่ประกอบด้วย โครงการ/แผนงาน/กิจกรรม/งบประมาณ ให้สอดรับกับแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

๓) ติดตาม ประเมินผล การดำเนินการ และรายงานผลการดำเนินงาน และความก้าวหน้าในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูป-กิจการพระพุทธศาสนา

๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมหรือกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคมมอบหมาย

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นควรนำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณารวดเดียว ๓ วาระ โดย

วาระที่ ๑ รับหลักการ

วาระที่ ๒ พิจารณาตามร่างที่เสนอ

วาระที่ ๓ เห็นชอบร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

และให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประสานและสนับสนุนทรัพยากร เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาอย่างเป็นรูปธรรม ต่อไป

พันตำรวจโท

(พงศ์พร พราหมณ์เสน่ห์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

คำสั่งมหาเถรสมาคม
ที่ ๒ /๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของคณะสงฆ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตรี และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของมหาเถรสมาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ และมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๐ มติที่ ๒๘๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย

๑.	พระราชวรเมธี	วัดประยุรวงศาวาส	ประธานกรรมการ
๒.	รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ทั้ง ๓ ท่าน)		รองประธานกรรมการ
๓.	พระเทพสุวรรณเมธี	วัดสุวรรณาราม	กรรมการ
๔.	พระเทพปริยัติโมลี	วัดโมลีโลกยาราม	กรรมการ
๕.	พระราชวรมุนี	วัดสังเวชวิศยาราม	กรรมการ
๖.	พระราชเมธี	วัดไตรมิตรวิทยาราม	กรรมการ
๗.	พระราชสารเวที	วัดสัมพันธวงศาราม	กรรมการ
๘.	พระมงคลวชิรากร	วัดยานนาวา	กรรมการ
๙.	พระโสภณพัฒนบัณฑิต	วัดธาตุ/จังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
๑๐.	ศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ยาวะประภาส		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๑.	ดร.ชลทิศ ธีระฐิติ		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๒.	ที่ปรึกษาสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (นางสาววนิดา นวลบุญเรือง)		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๓.	นางสาวสายพิรุณ เพิ่มพูล		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๔.	นายธีรเสฏฐ์ ศิรธนานนท์		กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๕.	ผู้ตรวจราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (นายสมเกียรติ ธงศรี)		กรรมการ
๑๖.	ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนศึกษา		กรรมการ
๑๗.	ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนสถาน		กรรมการ
๑๘.	ผู้อำนวยการสำนักงานศาสนสมบัติ		กรรมการ
๑๙.	ผู้อำนวยการสำนักงานพุทธมณฑล		กรรมการ

/๒๐. เลขา...

๒๐. เลขานุการกรม		กรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา		กรรมการ
๒๒. ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม		กรรมการและเลขานุการ
๒๓. พระปริยัติวรานุกูล	วัดนิมมานรดี	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๔. พระครูสิริสารบัณฑิต	วัดประยุรวงศาวาส	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. พระมหาสุเทพ สุปณฺฑิโต	วัดราชบูรณะ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. ผู้อำนวยการกลุ่มคุ้มครองพระพุทธศาสนา		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๘. นายคนึงกิจ พรหมนุชานนท์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๙. นายดำรงศักดิ์ เกตุแก้ว สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นายชัยวัฒน์ สุยะหลาน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. นางสาวรัฐจันทร์ ชัยชญา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) จัดทำแนวทาง มาตรการ การขับเคลื่อนแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสู่การปฏิบัติ

๒) จัดทำแผนปฏิบัติการที่ประกอบด้วย โครงการ/แผนงาน/กิจกรรม/งบประมาณ ให้สอดรับกับแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

๓) ถ่ายทอดแนวทาง มาตรการของแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาฯ สู่ระดับภาค และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๔) ให้คำปรึกษาในการดำเนินการของคณะกรรมการฯ ระดับภาค และผู้เกี่ยวข้อง

๕) แก้ไขปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาฯ สู่การปฏิบัติ

๖) ติดตาม ประเมินผล การดำเนินการ และรายงานผลการดำเนินงาน และความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาสู่การปฏิบัติต่อคณะกรรมการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมหรือกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคมมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ

(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

พุทธศาสน์มั่นคง
ดำรงศีลธรรม
นำสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน